

101h

SZÍNHÁZI-ÉLET

SZERKESZTI INGZE SÁNDOR.

Z. MOLNÁR LÁSZLÓ ILOSVAI RÓZSI

BELVÁROSI SZÍNHÁZ: A BUTA EMBER

1921. 4. SZÁM. ÁRA 8 KOR.

PÁLYAUDVAROKON ÉS
WIENBEN 10 KOR.

Angelo

Handwritten signature

BOROSS GÉZA ÉS KÖKÉNY ILONA
ANDRÁSSY-UTI SZÍNHÁZ: SZAKITSUNK.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Budapesten
és vidéken:

Negyedévre 90.— K

EGYES SZÁM ÁRA:

Budapesten

és vidéken K 8.—

Pályaudvarokon 10 K

Ára az Egyesült Államok

összes területén 25 cent

Hirdetések

mm.-sora 6 korona

SZINHÁZI ÉLET

SZINHÁZI, IRODALMI ÉS
MŰVÉSZETI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL

Felelős szerkesztő: INCZE SÁNDOR

Szerkesztőség
Erzsébet-körut 24Telefon:
József 129-35Kiadóhivatal:
Erzsébet-körut 29Telefon:
József 121-73

A jegypénztár száma:

Telefon:
József 121-72

Szenes ember

Írta: LAKATOS LÁSZLÓ

Szenes Béla — Szenes ember — Szenes Béla. Geometriai útja ez egy írói karriérnek. Kezdetben volt Szenes Béla, aki Ady Endre biográfusának indult. (Ez tipikus esete annak, amikor a jövődő kitűnő komikus Hamletből vizsgálják.) Az első kísérletek, az irodalomtörténetből való első részegség után pedig előtört az igazi képesség frissen és őszintén. Szenes Bélából, az Ady-történészből lett Szenes ember, a kedves és minden megnyilatkozásában oly formás és eredeti Szenes ember. Itt, ennél az ujságnál kezdte és igen rövid idő alatt valósággal

Szenes Béla
„A buta ember” szerzője
(Angelo fotografia)

kapkodtak érte a napilapok. A közönség és a kiadók szerették. Az új humorista mindig aranymadár az

irodalmi piacon. Szenes pedig új volt, nemcsak mert tegnap jött, hanem mert ujak voltak a mondanivalói és formái. Behizelgő, kellemes tehetség volt, kapós író lett belőle. Alig hogy egyet-kettőt fordul a sarka körül, irigylésreméltón népszerű, annál is inkább irigylésreméltó, mert nincsenek irigyei. Az írók személyes barátai, a közönségben pedig megszámlálhatatlanul sok az ösmeretlen barátja. (Ezek érnék többet.)

Azután, hogy a tehetsége és szorgalma túlnőtt az egy hasábon, humora teltebb, szatirája mélyebb lett, Szenes emberből újra Szenes Béla vált. Egy új Szenes Béla. Ezen a néven jelentek meg kötetei, humoros regényei, karcolat gyűjteményei, ver-

sei. Példátlanul rövid idő alatt egész kis könyvtár, izléses, kellemes dolgok, mind olyan, amit bátran vállalhat a harmincon túl is. Ma még ugyanis innen van ezen a számon, nyakig benne az ifjúságban, ami a francia költő szerint „bübájos és tragikus adomány”. Szenes nem érezhette az embertavasznak ezt a tragikumát. Írói fejlődése egyetlenes volt, nyilván belülről is könnyű, külső érvényesülése szerencsés. Élete derűs, nyugodalmas. Még csak meg sem írta első darabját, amikor már kedves kis fia született, most pedig, míg a darabját próbálták, írt egy irányregényt: tendenciózusan házasságpárti regényt, ami az ő korában levő férfi részéről mindenesetre eredeti, merném mondani: hősies vállalkozás.

Az életben és a pályáján való ez a korai beérkezettsége föltétlenül használt képességeinek. Van, akit ez mint írókat talán lenyomott és ellapított, volna, az ő szerencsés képességeinek ez is használt. Korán rendre

szokott. A rend, az élet fegyelme pedig maga a bölcsesség. A kis Szenesből hamar bölcs ember lett, szatirikus író számára első osztályú erény. Korán tiszta és józan világnézet alakult ki benne, ennek látószögéből csipdesi, karrikirozza mindazt, ami rendellenes, szélső, a bölcsesség és józanság ösvényétől akár vakmerően, akár szánalmasan elkanyargó. „A buta ember” is a normális ész és világfelfogás dicsérete a nevetséges excentricitásokkal szemben. Iskolásan jó vigjátéki mag ez, szerencsés téma a sikert illetően is, mert az emberek óriási többségének kedvez. A kedves, okos Szenes Béla már első darabjában a közönségnek ad igazat. A közönség persze neki. És mert darabja igazán tehetséges, örömmel tapsolnak neki kartársai is, akik — nála ezerszer szigorubbak és epésebbek — mégis szívből megbocsájtanak egy valamit és ez a talentum. Szenes Béla talentumos író.

„A buta ember” első felvonásának színpadja

(Röckel felvétele)

Egy ember, aki ifjúságának aranyát nem pocskolta el könnyelműen, egy ember, akit saját nevének gyarapodó népszerűsége nem tett nagyképűvé, aki úgy érezte, hogy a saját nevének tartozik azzal, amit céltudatos munkába fektet, — ez a története *Szenes embernek* és ez a tárgya a *Buta embernek*. A cím tulságosan állítászó: buta emberről nem írnak háromfelvonásos vígjátékot, buta ember nem érdemli meg a levegőt, melyet szív, buta ember nem lehet hőse sem vígjátéknak, sem szerelmi regénynek, de vannak buta emberek, akik csak a saját milliójuk számára azok, valójában pedig a főrekvést és a tisztességet reprezentálják a sok ugynevezett zsúr-zseni között. *Szenes Béla*, anélkül, hogy fájdalmas sebet akarna osztani, kétélű kardot vett a kezébe. A kard egyik élével belevág a flörtölő világ haszontalan és elrontott életű figurái közé, a másikkal azokat sebzi, akik együtt kezdték vele ezt a szép és felelős pályát. Akaratlanul is ezt mondja: lássátok, én vagyok az a buta ember, aki kezdődő dicsőségemet nem dobtam a pesti éjszakák fertőjébe, aki nem váltottam föl első sikereimet olcsó csókokra, aki nem ültem céltalan tervezetések között irodalmi kávéházak asztalainál, akit a pincér talán sohasem hívott szerkesztő urnak és én vagyok az a buta ember, aki sohasem rántottam le ismert és elismert nagyságokat a cinikus fölény megvető gesztusával. És én vagyok az a buta ember, aki a tisztavirág-életű szerelkezések korszakában és majdnem gyerekfővel komoly szerelmi házasságot mertem kötni és most itt állok a tapsoló közönség

színe előtt és visszanezék rá'ok, nem diadalmasan, csak némi elégtétellel. Ha parancsoljáték: én vagyok a buta ember és ha parancsoljátok igazatok van: ilyen szerencséje csak egy buta embernek lehet.

A baltonafüredi vidám zsúrflojtók levegőjében él egy szerény, csöndes fiatalember, aki a társaságból való, de fél a társaságtól.

Ilosvay Rózsi
Belvárosi Színház: „A buta ember”

(Angelo fotográfia)

Ez a fiatal ember, Pusztta Sándor (*Petheő Attila*) a természet szépségeit élvezi, gyönyörködik a Balatonban, horgászik, nagy csónak kirándulásokat csinál, s ezért általában úgy hívják, hogy buta ember. Tényleg annyira felénk, hogy még vezérigazgatójának, Alpárnak flörtölő feleségét (*Harmos Ilona*) és szép, kényeztetett Edit lányát (*Titkos Ilona*) is messze elkerüli. Ebben a társadalomban egyedül ő képviseli a házaseslet tisztaságáról alkotott fölfogást s mint igazi férjelölt, mindég elszorul a szíve, valahányszor házasságtörő asszonyt lát. Mert mindannyiszor azt hiszi, hogy őt csálják meg.

— No akkor elég gyakran elszorulhat a szived, — mondja rá régi iskolatársa, Bán Andor (*Z. Molnár László*), akinek ez irányu aggodalmait elmondja. Ez a Bán Andor nagy pénzügyi kapacitás és félhivatalos jegyese a szép Editnek. A sors úgy hozza, hogy a bemutatkozás elkerülhetetlenné válik. Pusztta Sándor kénytelen megismerkedni Edittel, Alpárnéval, a zsuriuk gyöngyével: a szép Szvetozárral (*Bércyi Ernő*), Renée-vel (*Ilosvay Rózi*), aki egy valóságos női kaméleont játszik, állandóan a szerelme adja és állandóan férjhez akar menni. Jelenleg az egyetemi magántanárt (*Gárdonyi*) szédíti s ezért

Petheő Attila, Z. Molnár László
Belvárosi Színház: „A buta ember”

(Angelo fotografia)

Gaál Franciska és Titkos Ilona
Belvárosi Színház: „A buta ember”
(Angelo fotografia)

simára fésült hajjal jár és megdöbbenően érdeklődik az orvostudomány iránt. Ebben a társaságban a buta ember valósággal brutálisan szigorú s ezt az esetlenséget még fokozza azzal, hogy sértő módon faképnél hagyja őket. Edith föl van háborodva, különösen, amikor Bán elmeséli, hogy Pusztta egyáltalán nem is akart velük megismerkedni. Majd ő megmondja a véleményét annak a buta embernek. És még aznap este, ugyanott ki-provokál egy jelenetet Pusztával, amelybe Edith a zsuzszenik és körülrajongott, elkényeztetett, félrenevelt gazdag pesti leányok fölényét viszi, míg Pusztta a maga becsületes gorombaságát kénytelen alkalmazni, De pusztta nemcsak becsületes, jó fiu, hanem azonfelül tartalmas, átlagon felüli ember, aki komoly mondanivalóival összezuzza az Edith által kezdett offenzívát és megtöri Edithet, aki szintén nem a közönséges lelkek közül való, csak azt hiszi, hogy neki minden szabad. Látnivaló, hogy ez az emberpár még barátságosabb momentumokban is találkozni fog egymással.

Az első felvonásnak ebbe a vázába beleszövődik egy bájosan groteszk játék: Renée kísérlete a tudós, fiatal egyetemi magántanárral. Ilosvay Rózi szédületes humorral megrajzolt bakfis-alakja és Gárdonyi kedves félzségsége percekig tartó hangos derűtséget

keltének. Maga az első felvonás szinte nem is gazdaságosan teli van ötlettel. Hamarjában csak kettőt említünk. Egy táncosnőről van szó, aki feltűnő fürdőruhákat hord. Szvetozár, akinek mindenre van egy szellemes „mondása”, megjegyzi:

— Olyan mint a spanyol-járvány. Gyakran föllép és mindenki megkaphatja.

A másik. Edith és mamája egy automobilgyárossal ugratják Renét.

— Akármit beszéltek — fortyan föl a kisike — könnyen megtörténhetik, hogy felegül vesz.

— Miért né, — mondja Harmos Ilona — elvégre megtörténhetik, hogy egy automobilgyáros is elveszheti egyik kerekét!

A második felvonás Edithék pesti lakásán játszik. Edith szobájában kártyát vett el a kis cseléddel (Gál Fransiska), mialatt a szalonban zsúr van. Edith rosszulletével menti ki magát, a való ok azonban nem ez, hanem az, hogy szivesebben van együtt apja legjobb munkatársával, ugyanazzal a Pusztia Sándorral, akit Balatonfüreden akart megleckézteni. Ez nem szeszély többé, hanem komoly, tartalmas, igazi szerelem. Pusztia is egész más szemmel nézi már Edithet. Valami mély,

bizalmas viszony fejlődik ki kettőjük között, amely már emésztő szerelemmé nőtt, csak még nem találta meg a kellő szavakat. Ebben a közvetlen hangulatban, amelyet még melegebbé tett a zsúr elől megszökött két ember ártatlan öröme, Pusztia elmeséli, hogyan szokott ő ifjkorában dróttalan üzeneteket küldeni a Nagyfuvaros-utcából Arácsra, a kis hugának. Ezt a szép jelenetet tilkon végighallgatja Bán Andor, a felhivatalos vőlegény is s minthogy Edithől végleges kossarat kap, visszaél a diszkrécióval s egy jelenetben azzal vádolja meg Edithet, hogy Pusztával folytatott barátsága csak játék és Pusztia megnyilatkozásai pikáns zsurcsemegül szolgálnak Edith környezetének. Bizony-ságul elmondja, illetve reprodukálja a drótnélküli táviró-jelenetet. A legszentebb ér-zéseiben megsértett Pusztia, akit ráadásul még hozományvadászattal is megvádolnak (akkor megy el, amikor Edith édesapjának (Szegő Endre) segítségével tisztázni akarja Pusztával való helyzetét. S most következik a darab legszebb, legmegindítóbb, lírai jelenete. Az összetört, szerelmében megalázott Edith ez ablakhoz lép, kihajol a csillagos éjszakába és kipróbálja a Pusztia-féle drótnélküli távirót.

Titkos Ilona, Z. Molnár, Harmos Ilona
Belvárosi Színház: „A buta ember”

(Angelo fotografia)

— Halló! Nagyuvaros utca 25. III. emelet 12. Pusztá Sándor urat kérem... Szerettek... nagyon szerettek...

Titkos Ilona szívvel, tehetségesen, szerelmesen játszotta el ezt a szép jelenetet, amely egyébként csak betetőzése volt a szemünk előtt lefolyt és bravurosan kidolgozott lelki metamorfózisnak.

A harmadik felvonásban új és fényes kabinet-alakokkal ismerkedünk meg: Pusztá Sándor házigazdájával, Windau bácsival (Somlár Zsigmond) és ennek szerelmes bakfis lányával (Fogoly Margit), Windau bácsi atyai szívvel félti Pusztát, aki lump életre adta magát. Itt jelenik meg Edith, hogy viszonyát végleg tisztázza Pusztával. A konok Petheő, akinek férfias, erős alakítása a titkolt és folyton kilobbanó szerelemnek s a szerelmével küzdő önbecsülésnek váltakozó skálája, nem hagyja kibeszélni a lányt, aki átmegy a házigazda ékszerészboltjába, hogy Windau bácsi által erőszakosan megigazított nyakékét átvegye. Közben megjön Bán, aki egy pénzügyi manipulációban akarja Pusztá segítségét megvenni. Ez a manipuláció az Alpár gyárakat Bán kezére juttatná, de ő azt mondja, hogy mint Edith jövődöbeli férje Edith tudtával készítette el a tervezetet. Sőt Edith annyira tud róla, hogy jelen pillanatban az ő, mármint Bán lakásán várja az eredményt. Z. Molnár ebben a jelenetben különösen brillírozott. Pusztá mindent tisztán lát. Hogy teljesen leleplezze Bánt, annak az aggodalomnak ad kifejezést, hogy Edith a szerződés harmadik pontját nem tartja elfogadhatónak, mire Bán felhívja saját lakását és telefonbeszélgetést markiroz Edithel, akit Pusztá

titkon áthivatott az üzletből. Az intrikus leleplezése és letörése meghozza a várva-várt megoldást. A buta ember az ő egyszerű, becsületes eszközeivel révbe jutott, a morál győzött a fölányeskedő, semmivel meg nem alapozott cinizmus fölött.

Ebből a vázlatos kivonatból persze csak halványan tűnik ki a darab igaz morális tendenciája, amely komoly alaptónust ad a speciális pesti vigjátéknak. Szenes Béla nem felületcsipkedésnek írta a Buta embert; szatirája mélyen belezánt a gazdagok s különösen a gazdag zsurmamák léha felfogásába az élet egyetlen tiszta intézményével, a házassággal és a nő. Ötelességgel szemben. Ez a beállítás klasszikus tisztasággal éleződik ki a második felvonásnak abban a jelenetben, ahol apa, anya és lány mintegy a véletlentől vezetve összetalálkoznak. És maga a darab sehohsem érezteti a kezdők egyenlenségeit. Nem kócos, zökkenős, hanem gondosan lesimitott és minden ízében kipróbált. Aki ilyen darabbal jött ki először, az kész ember és nem tart többé igényt a kezdőkkel szemben alkalmazott jóindulatra. És Szenes Bélának nincs is rá szüksége.

Az előadásról és a szereplőkről csupa jót lehet mondani. *Harmos Ilonának* minden momentumára szerencsés és tökéletes volt *Somlár megleghumoru*, *Fogoly Margit* friss, *Bérczy* szellemes és meglepetést keltő *Gál Franciska*, aki az utolsó percben ugrott be a szerepbe. *Bárdos* direktor, mint rendező szeretettel és gondallal karolta föl az új színházi szerző darabját. A rendezés finom, stílusos, mint *Bárdos* minden munkája. *Herquett Rezső* első felvonásbeli *Balaton-részlete* a tihanyi háttérrel végtelenül festői.

Titkos Ilona finom és stílusos ruháit a *Lichtenstein Ferenc* cég készítette, melynek Irányi-utcai szalonjából már sok szenzációs színpadi toilette került ki.

MELEGEDŐ

Az ember, hogy melege legyen

A Belvárosi Színházba megyen,

Ha az idő hideg és szeles,

Mert oda minden este Sok melegséget visz a Szenes.

BUFTI

Harmos Ilona, Bérczy, Titkos Ilona
Belvárosi Színház: „A buta ember”

(Angelo fotográfia)

Félórával a főpróba előtt

Irtta: SZENES BÉLA

1921. jan. 17. d. e. 10 órakor.

Félóra mulva kezdik a darabom főpróbáját. Odafenn az öltözőkben és a színpadon már lázasan folynak az előkészületek. Bejöttem ide, Bárdos igazgató szobájába, leültem az íróasztal mellé és cikket írok a Színházi Életnek, most mikor 41 fokos lámpalázam van — árnyékban. Megigértem Neked kedves Szerkesztő barátom, hogy lapodba, mely darabom bemutatójáról beszámol, én is írok néhány sort. E pillanatban örülök, hogy az utolsó percre hagytam ígéretelem teljesítését, olyan jó izgalmam elől félórára ide menekülni és a kéziratpapír fölé hajolni, mint annyszor máskor, csendesebb napokon.

Olyan furcsa és nehezen elhíhető, hogy körülöttem minden izgalom, készülődés, munka, várakozás miattam történik, egészen valószínűtlennek érzem azt e pillanatban. Komoly író urak, kritikusok, ifjú színművésznők és egyéb hölgyek korábban keltek ma és elfáradtak délelőtt a Koronaherceg-utcába, hogy végignézzék a főpróbámat. Diszletmester, fővilágosító, kellékes, ügyelő és Radnóty, a kedves sugó valamennyien a színpadon várakoznak, szabónők, fodrászok, fodrásznők, öltöztetők futkosnak és mindez azért történik, mert én a nyáron irtam valami szindarabot szerelemről és egy igen tisztességes, józaváló fiatalemberről, bizonyos Pusztasándor nevezetűről. Két hete emiatt fárad reggeltől késő dél-

utánig egy olyan kitűnő ember, mint Bárdos Artur igazgató, a jó Z. Molnár ezért tündött napokig azon, hogy milyen maszkban játsza a híres tőzszevezért, a címszereplő Petheő Attilának ezért volt ezer gondja — milyen ruha, bajusz stb. való az ilyen egyszerű emberhez? — Z. Molnár, Petheő napnap után korábban jöttek be a próbákra és újra meg újra elpróbálták nagy jelenéseiket, mennyi tehetség és lelkiismeretesség!

És a drága Illosvay Rózsi mi mindent gondolt az érdekében, ezer pajkos ötlete volt és a második felvonásra milyen szenzációs ruhát tervezett is az a Titkos Ilona, ez

Bérczy Ernő és Titkos Ilona
Belvárosi Színház; „A buta ember”

(Angelo fotografia)

a csodálatos friss tehetség — hogyan hálálhatom meg az ő lelkességét? És Harmos Ilona, kit kivételes hely illet meg a színpadon mennyi jóakarattal és tehetséggel támogatót, — szégyenlem, hogy mind ez a munka, igyekezet, lelkesedés értem volt, félek, remegek, hogy félóra mulva kiderül, méltatlan voltam az ő tehetségükhöz.

Bérczy Ernő hangját hallom az előszobában. Néhány bentfentes hang szenzációs ruháját dicséri, mely Angelo tervei alapján készült — drága jó Angelo barátom, még neked is gondot okozott az, hogy én három felvonásos irást követtem el.

De én nem is sejtettem, hogy micsoda következményei lehetnek tettemnek. Hogy ez a derék Gárdonyi Lajos, ki az egyetemi magántanárt játsza és a kitűnő Szegheő, ki az öreg Alpárt alakítja páratlan könnyedséggel, a jó Somlár — az öreg ékszerész — Pappné, a kis Fogoly Margit, és a még kisebb Gál Franciska, hogy ezek mind mennyi munkát és tehetséget pazaroltak arra a valamire, amit rájuk bízta abból a valamiből, amit a nyáron irtam,

És Erődi az ügyelő ur, és egy művész ur, aki a Balatonon tárogatózik és egy másik művész ur, aki zongorázik és a fővilágosító ur segédei, kik a napot, holdat és csillagokat állítják elő darabomban és mindenekelőtt Herquett mester, Herquett mester, aki azt a

csodás balatoni képet feltervezte a színpadra és aki olyan szépre gondolta ki az én Editem lányszobáját — nem is akarom elhinni, hogy annyi komoly ember mind az én darabom érdekében dolgozik, lelkesedik. És a pénztárnál ül egy hölgy, ki jegyeket árul és jönnek felnőtt komoly urak és hölgyek és hangosan mondják — tulajdon fülemmel hallottam — „kérek egy jegyet a Szenes-darab mai előadására” és a kisasszony azt feleli: „az első öt előadásra minden jegy elfogyott”. Isten bizony szégyellem magam és szerettem volna megköszönni az idegen uraknak és hölgyeknek, hogy bár nem vagyunk személyes ismeretségben, sőt még látásból sem ismerjük egymást, mégis gondolnak rám.

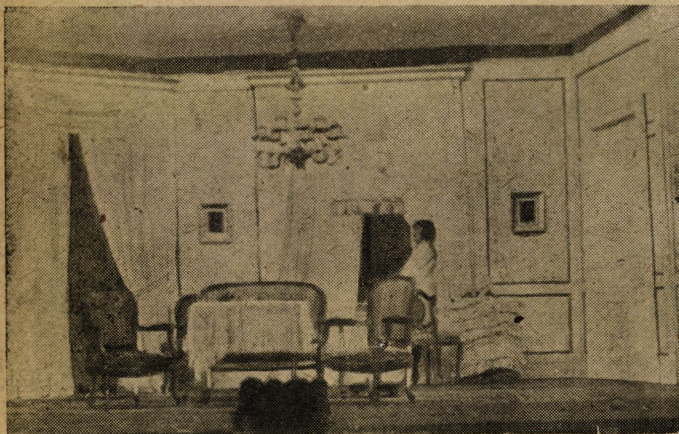
És ma este a szerkesztőségekben íróasztalaik mellé leülnek a szigorú kritikusok, összeráncolják homlokuikat, dicsérnek vagy bántanak, szóval foglalkoznak velem, nem tudom elhinni, hogy igaz. Ma reggel egy lap már megtisztelt azzal, hogy húszonnégy órával a bemutató előtt kifigurázott, kivágtam azt a cikket, eltettem emlékül, boldoggá tett az az ismeretlen kollega, aki „megtámadott” — nem tudom leírni milyen boldogító, valószínűtlenül nagyszerű érzés ez.

Az éjjel azt álmodtam . . .

Be kell fejeznem a cikket.

Kezdi a főpróbát.

Jaj Istenem.

„A buta ember” második felvonásának színpadja
(Rückel felvétele)

KI A BUTA ?

Ki a buta ember ?

Kérdeztem egy nézőtéri alakot.

Igy felelt :

Az, aki nem nézi meg a darabot !

BUFTI

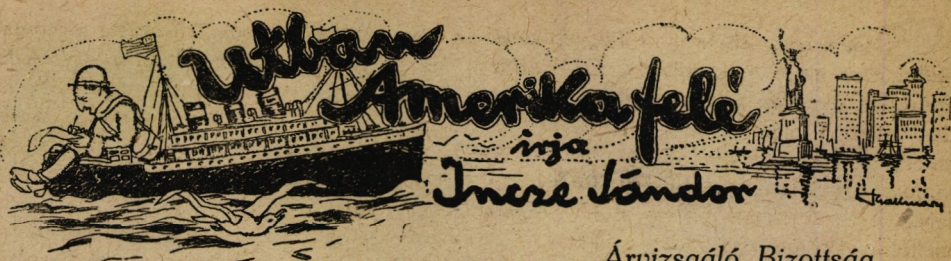
JÓSLAT

Előre megmondom :

A Városi Színházat annak fogják adni,

Aki a legtöbb szavazatot fogja kapni.

BUFTI

Londoni anizixok

London, 1921. jan. 1

Nagyságos

Krausz Simon urnak

Budapest, Ritz

A kis antanttól agyonpropagandázott Londonban azt a szót, hogy „magyar”, bizonyos idegenkedéssel fogadják. Egyenként minden ember igazat ad nekünk, ha tíz percig beszélünk vele, de egész Angliával nem lehet tíz percig beszélni. Kellems kivételnek találtam a következő esetet. A Savoy-hotelben kitöltöttem a nacionálém rovatait. A hotelier megnézte és udvarias mosolyra derülve állapította meg, hogy egy nemzeti-ségű vagyok — with Mr. Simon Krausz. Köszönöm ezt a mosolyt, bármennyibe is került ez — Önnek.

Árvizsgáló Bizottság
Budapest

Az árak itt elviselhetetlenek. Sür-gős intézkedést kérek.

Nagyságos

Beóthy László urnak

Budapest, Jósika-utca 2

Az ember külföldön feltétlenül bele-esik abba a mániába, hogy mindenki-ben otthoni ismerősökhöz való hasonlot-ságot fedez fel. Ehez képest értesitem Önt, kedves Vezérem, hogy az a Dietl Fedor nevű barátom, akivel az Ön ked-ves házánál ismerkedtem meg, nem Budapesten van e pillanatban, hanem nagy bámulatomra fellép a londoni His Majesty-színházban a „Chu-Chin-Chow” című híres revűben.

Nagyságos

Habitué urnak

Budapest

Itt előadás után a ruhatárban mintaszerű rend van. Az emberek igazi angol hidegvér-

„A buta ember” harmadik felvonásának színpadja

(Röckel felvétele)

rel várnak sorukra. Nem gondolná, hogy ezt otthon is be lehetne vezetni?

Nagyságos

Vincze Zsigmond karnagynak
Budapest, Király-színház

Londoni zenés színházakban az operett harmadik felvonása után a zenekar még ott marad és amíg a közönség lassan eloszlik, még eljátssza a darab legszebb számaint. Vagyis kártyanyelven: a londoni karmester felugrókkal nem játszik.

Nagyságos

Krúdy Gyula urnak
Budapest, Margitsziget

Mint lumpolási szakértővel közlöm a következő megfigyelésemet. Tegnap a reggelinél a szomszéd asztal vendégei pezsgőt ittak. Este pedig tíz óra után meglepetve tapasztaltam, hogy nincs kiszolgálás, nem adnak pezsgőt. Csak úgy ül ott az ember szárazon. Hogy segítenének itt magukon

Ilosvay Rózsi és Gárdonyi Lajos
Belvárosi Színház: „A buta ember”
(Angelo fotografia)

a pesti okos gyerekek? Fél tizkor nagyobb kvantumot rendelnének az asztal alá.

Nagyságos

Nyáray Antal urnak

Sehol

Té nyáron is télikabátot hordtál felgyürt gallérral. Itt az edzett gentlemanek kabát nélkül sétálnak a januári hidegben. Szomorú vagyok, hogy ezt nem közölhetem veled.

Z. Molnár László
Belvárosi Színház: „A buta ember”
(Angelo fotografia)

Színházi Élet kiadóhivatalaj

Budapest

Most csak anizokot irhattam, mert levelekre nem telik. New-York Hotel St-Regis címre kérek sürgős előleget.

Menekülés a kritika elől Írta: Szász Zoltán

Megint lelepleződött egy amerikai darabról, hogy valójában magyar vagy legalább is abba az alapos gyanuba keverődött egy különben igen sikeres mű, hogy nem ott nőtt, ahonnan való származását a nyilvános cégjegyzés hirdette, hanem a drámairás szempontjából különben is oly termékeny talajon. Engem ezuttal és e helyen nem érdekelnék azok a sajátos politikai és társadalmi vonatkozású hírlapi hozzászólások, amelyek ezt az ügyet kísérték, hanem talán egy szempont, amely bár a kérdés legmélyére vonatkozik, mégse méltattak elég figyelemre. Holott a pesti színházi életben nagy szerepet játszik ez a szempont.

Tudni kell, hogy manapság minden darab előadása előtt a szerző valósággal reszket a kritikától, vagy ha nem reszketős természet, csendes belelőrdéssel várja, mint a paraszt a jégesőt. A színházigazgatók s az operette-szerzők a legnagyobb örömmel le is mondanának a darabok esztétikai méltatásáról, ami persze nem jelenti azt, hogy a reklámról s általában a sajtóban való hirdetésről is le szeretnének mondani. Sőt ezt az álláspontjukat a legtöbben nyíltan be is vallják. A magasabb igényű darabok szerzőiben is szunnyad ugyan ilyesvalami, de bevallani ezek semmiesetre nem merik, mert mint írók kénytelen-kelletlen meg kell hódolniok az előtt az álláspont előtt, melyet Hendl így fejezett ki: „Sokkal gögösebb vagyok, semhogy ne szeressem a kritikát.” Ők tehát szeretik. Hogy hogyan, azt ne kutassuk. Az bizonyos, hogy ez nem az igazi szerelem.

Mi idézi elő ezt a fázást, ezt a húzó-dást a kritikától? Sok minden s különösen két tényező. A helyzet ugyanis az, hogy a kritika és drámairás egyaránt tulzás. A kritika nem áll hivatása ma-

gaslatán; se a tehetség, se a tudás, se az elfogulatlanság szempontjából nézve. A szindarabírás s általában a pesti színházi élet pedig tulsok alkalmat és ürügyet szolgáltat arra, hogy az ugyse tulságosan lelkes kritikushad felszínesen és unottan teljesítse kötelességét.

Ilyen körülmények közt érthető, hogy sok szerző darabját, mint távolról az idegesség presztizsével bíró s a szerzőről a darabra vetődő sóhajok dezilluzionáló reflexfénytől ment terméket igyekszik prezentálni. Hisz végre tagadhatatlan, hogy csak a mű belső értékei a fontosak s nem az, hogy ki a szerzője és merre van hazája. Egy ilyen menekülés a kritikától tehát becses intés a pesti kritika s általában az egész magyar szellemi élet számára. Mert ha igaz is volt Hendlnek abban, hogy az igazi írónak nem szabad félnie a kritikától, kétségtelen viszont az hogy ennek a büszke álláspontnak csak az igazi kritikával szemben van értelme.

Gaál Franciska
Belvárosi Színház: „A buta ember”
(Angelo fotografia)

GYÁRFÁS DEZSŐ

Pest környékén ... esztendő nyarán *Tollagi* cirkuszdirektor ponyvasátorában egy sápadt, szőke haju fiatalember festegette az óriási fagolyót, melyen esténként a direktorné szokott táncolni flitteres trikóban. A szőke sovány gyerekek bohóc szeretett volna lenni és bő selyem bugyogókról álmodozott, pávatollakról, melyeket a bohócbugyogóra szoktak himezni.

Gyárfás Dezsőnek hívták szegényt, soha sem lett belőle bohóc, színész lett, és most halott lett...

Amíg élt, szerette e sorok íróját, akivel együtt szokott vacsoráztatni a Városligetben, amelynek minden fája, padja, csibésze, kintornája, dala, illata, egy-egy emléke életének. Bőven és sokat evett, aztán a ligeti emlékeit szerette emlegetni. A rengeteg hájtömeg mögött egy gyermek szíve dobogott. Csunya históriája rossz emberekről nem volt, csak vidámat, kedveset tudott mesélni, milyen vidáman és milyen kedvesen!

A közelmúlt Pest volt ez a mese, Karola Cecilia, Somossi, Baumann Karcsi, a Mandl-mulató, a Kék macska, a Gyurkovics lányok kora, melytől olyan messze estünk, mintha száz évvel ezelőtt énekelte volna a csodálatos Gottsmann

Lóla a nótát az automatákról, a furcsa refrénnel:

„Ezek az automaták,
Maták, maták, maták,
Cseppet sem ostobák,
Tobák, tobák, tobák.”

Ezekből a mesékből lett az „Orfeum” című regény... Mennyit kellett könyörögni Gyárfásnak, hogy írja meg! Sehogysem akarta, lusta volt Dezső még ahhoz is, hogy tiz lépést tegyen gyalog — mindig konfliktuson járt — hát még ahhoz, hogy leüljön regényt írni. Mégis megírta. Vasárnap délelőttönként a lakásán olvasgatta fel nekem egyes fejezeteit a regénynek, Pest és az ő élete volt ez a regény. Így kezdte:

... a hajam szőke volt, mint Lady Northumberlandé, akit a Sugár-úton láttam egy kirakatban.

A cirkuszban nem csinált karriert, haza került, aztán ismét vidékre kergelte a vére, egészen apró ripacstársulatokkal kóborolta be az országot, falusi korcsmákban játszott és a váradi „Sas”-ban, szerelmes volt már s alig tizenhat esztendőse... És már fáradtan ismét vissza Pestre. Elhatározza: józan ember lesz, beállt nyomdász-inasnak. De a nyomdában Leart és Julius Caesart szavalja a nyomdászlányoknak és válláig meg-

növeszti a szőke haját. Színésznövendék lesz, elyégzi a Vigszínház iskolát, mint komoly színész megy vissza a vidékre. De Pestre huzza a szive. A fővárosi Orfeumhoz kerül s egy-kettőre kedvence lesz Pestnek.

„Siga, Siga, Be gerék Sigája,
Páratlan az elozsanzijája”

— éneklis minden, amit énekel: sláger.

Én, aki közel álltam hozzá, tudom, hogy a nagy ünneplésben sem boldog.

— Berger Zsigát énekelni? — sóhajtja — nem művészet! Szinnázban játszani! Három felvonásos darabot!... Istenem, elérem-e?...

Elérte. Beöthy László szerződteti. A Király Színházban, a Népoperában vannak jeientős sikerei, de most meg prózában akar játszani. Játsszik prózát is. A Magyar Színházban tapsolnak neki.

És újra boldogtalan a drága, kövér, rajongó Gyárfás.

— Meghalok, ha nem játszhatom minden nap — mondja.

Nagy lelki tusa után visszamegy az orfeumhoz. Játsszik minden este és nyáron is, amikor pár heti pihenője lenne, akkor is játszik. Játsszik, játszik, játszik és boldog és vidám — és már halálosan beteg.

Pár héttel ezelőtt magához hívatta Vágó Gézát, arra kérte, írjon részére valami kuplét.

— Mert a jövő hónapban már játszani akarok — mondta.

— A jövő hónapban már nem fog élni — mondta az orvos az előszobában Vágónak.

Vágó sirva ment haza és — megírta a kuplét. Reménykedtünk mindannyian, csodákat vártunk, imádkoztunk — hiába! Gyárfás Dezső meghalt... A legjobb ember volt s a legnagyobb színész, egy kövér, nagy gyerek a drága Dezső, akivel most szegényebb lett Pest és drágább a menyország.

LUKÁCS GYULA.

Gyafi

A kacagástól hányszor könnyeztem rajta
S most könnyeim a fájdalomtól hullnak,
A kacagások zokogásba fulnak;
Becsukódott a trefás dalok ajka.

A triumvirek im újra összejöttek
Nyárai Tóni, Baumann Karcsi, Gyárfás,
Ott ülnek fenn az égben, hol a hárfás
Dicséretül egy régi kuplét pönget.

Hadd áldozhassak itt én a szívének,
Melyben szonettek és románcok laktak,
Mik szerények és csendesek maradtak,
Mig arcát figurázta mókás ének.

Hadd sirathassam el a fáradt embert,
Ki fájdalmát a lelkében hordozta.

A publikumnak csak fintorát hozta
És boldogságot szegény soha nem lelt.

Hadd mondjam el, hogy mikor neki vágott,
Még Sekszpir-hős szeretett volna lenni,
És azt mondta: amit elért csak semmi,
Mert nem ez volt, amire lelke vágott.

Talán ott, ahol él tovább a lélek,
Csak új formát épít az Úr köréje.

A tisztelt égi publikum köréje
Eléri azt, mit nem adott az Élet!

Zsoldos Andor

Szeghő Endre

Belvárosi Színház: „A buta ember”

(Angelo fotografia)

A férjem Pakson van

A szinpad: előkelő hotelszoba. Ugynevezett divatos fürdőhelyen vagyunk. A kúrparkból zene hallatszik föl, az ablakon csak úgy ömlik a ragyogó napfény. És a ragyogásban ott áll az asszony. Pongyolában. Igézően szép és ennyivalóan — ideges, izgagtottan tekint le a parkba és felindulva kérdi a szobalánytól:

— Mondja kérem kicsoda az az ember, aki egy helyen áll lent és merően idefixiroz...?

— Jé, hát a nagyságos asszony még nem tudja? — csodálkozik a szobalány. — Ez a Gárdos ur! A híres Gárdos, a nagy nőhódító, a fürdőhely hölgyeinek kedvence.

— Talán csak a maga kedvence — mondja Magda asszony és mérgesen kergeli ki a szobalányt. Nagyon mérges önnagysága, Gárdos urtól nem lehet az ablakhoz sem ülni, folyton oda bámul. Azaz most mintha elment volna. Csekugyan — ujjong az asszony és már viszi is a széket az ablakhoz. Ebben a percben kopogás. És ki lép be az ajtón? Gárdos ur, a hölgyek kedvence, Kopasz és egyáltalán nem mondható szépnak. De fellépése az van. Olyan vakmerő, hogy borzasztó.

— De kérem — tiltakozik önnagysága — miféle szemtelenség ez, mit akar?

— Magát akarom — mondja nyugodt fleg-

mával Gárdos ur. — Maga gyönyörű! A leggyönyörűbb

Ezzel elkezdi udvarolni. És hiába minden, kérés, figyelmeztetés, fenyegetődés mindig merészebb lesz a kopasz Gárdos. A szegény asszony alig tud szóhoz jutni:

— Legalább mondja meg, hogy mi tetszik rajtam? — kérdi kétségbeesve.

— Azt csak bizza rám!

— Figyelmeztetem, hogy az uram pont négykor hazajön!

— Még csak fél négv. Van idő.

Az asszony látja, hogy itt nincs menekvés. Taktikát változtat. Egy pillanat és már egy más asszony. Bezárítja Gárdossal az ajtót és engedékenyebb lesz. Aztán karjaiba omlik a meglegedetten vigyorgó Don Juannak és szerelmesen suttozja:

— Ah, nem tudok neked ellentállni.

De még mielőtt ezt mondaná, egy észrevétlen pillanatban kikapja a zárból a kulcsot és elrejtli.

— Nézd meg, be van e jól zárva az ajtó — suttozja.

Gárdos vidáman baktat az ajtóhoz. De csakhamar rémülten mered a nőre.

— A kulcs — kiáltja — eltűnt a kulcs!

És e'től kezdve mindig nyugtalanabb. Már nem udvarol, sőt az asszony szerelmes tpe-

déseit sem hallja, csak a kulcsot keresi. Mindjárt négy óra, a férj itthon lesz és ő be van zárva az orozslánbarlangba. A homloka verejtékezik Gárdos urnak, majdnem sir dühében.

— Kiugrom az ablakon — jelenti ki halálsápadtan a hölgyek kedvence. És most az asszony nevetve kiáltja:

— A kulcsot keresi? De hisz itt van! — azzal felemeli a földről.

— Megvan — ordítja Gárdos a nőcsábító és mintha puskából lötték volna ki, ajtót nyit és elrohan megkönnyebülve és boldogan.

Boros, Wirth, Abonyi

Andrássy-úti Színház: „Szanasorium“

(Angelo fotografia)

Titkos Ica és Szabados Piroska
Andrássy-uti Színház: „Testvérek”
(Angelo-fotografia)

- Halló Gárdos — szól utána az asszony
- jöjjön vissza egy kicsit.
- Mi az? — szól vissza Gárdos.
- Csak azt akarom mondani, hogy a férjem Pakson van. Egy hétig nem jön haza....

„A férjem Pakson van” az Andrássy-uti Színház új műsorának a szenzációja. Kitűnő az új műsor és benne előkelő helyet foglal el Nagy Endre briliáns kis vígjátéka, amelyet a nagyszerű Kőkény Ilona és a pompás humorú Kabos Gyula játszanak el vidámsággal és mindvégig művészettel.

Három darab és két tréfa szerepel még ezenkívül a műsoron, amelyek közül Bónyi Adorján egyfelvonásosa a „Testvérek” — a tiszta irodalom. Mély és komoly dráma, a „Testvérek” megfogja a szíveket. Két testvéréről szól, két lányról. Az idősebb lány szerelmes egy férjbe, a későn jött szerelem minden fájalmával. Lombaynak hívják a férfit,

akit az idősebb lánytól egy nap elvesz valaki — a fiatalabb. Sára, a tizennyolc éves lány hódítja el — mert megtudja róla, hogy felesége van és sikkasztott — és megakarja menteni a nővérét, amíg nem késő. Lombay elmege örökre. A két nővér pedig egyedül marad, élni tovább csendben, szomorúan, mint azelőtt.

— Szeretted? — kérdi nővérét Sári.

— Szerettem — mondja az.

— Én is — hajtja le a fejét Sári és vége a drámának.

Szabados Piroska és Titkos Ilona, elsőrangú produkáltak a Bónyi-darabban. Méltó partnerük volt Abonyi Géza.

Frappáns alapötlet emeli ki a darabok sorából Urai Dezső „Szakitsunk” című bohózatát. Az öleles kis jelenet egy fukar grófról szól, aki ravasz trükkal csapja be színész-nőmetreszét. A színész-nő szakitás esetére csinos kis fájdalomdíjat köt ki magának, kereken két millió koronát. A gróf azonban vegyi tintával írja be az összeget, amely a művésznő türelmellensége folytán az idők folyamán láthatatlanná válik és helyette a következő bölcs aforizma tűnik elő: „A zavartalan

Gárdonyi, Szeghő, Boross
Andrássy-uti Színház: „Variété”

(Angelo-fotografia)

visszaemlékezés többet ér bármely kincsnél." Csupa kedvesség és humor a „Szakítsunk,” amelynek szenczációja *Kökény Ilona* és *Bársony István* pompás alakításán kívül *Boross* figurája. Egy professzort ad *Boross*, egy könnyen hevülő vegyészt, úgy hogy minden szava, minden mozdulata kacagást kelt.

Bús Fekete László „Szanatórium” című bohózatával szerepel a műsoron. Egy pihenni vágyó aszonyka szanatóriumi kinszenvedését figurálja ki a darab sok humorral. *Wirth Sári* mellett, aki a darab női főszerepét játssza elsőranguan, pompás és jellegzetes figurákat mutatnak be a „Szanatóriumban” *Bársony* (Goromba ur), *Boross* (Férj), *Kabos* (Költő), *Abonyi* (Főorvos), *Titkos Ilona* (Szinésznő). *Zágon István* ezuttal is negyszerű tréfával szerepel, a „Variaté” című hasbeszélő jelenettel. A különösen mulatságos kis darabot *Boross*, *Szeghő*, *Gárdonyi* viszik sikerre. A másik tréfát *Kabos Gyula* írta a címe a „Vagyonmentő vásáron.” Sokat nevetnek rajta.

Különösen jók az új műsor magánszámái.

Bársony István
Andrássy-uti Színház: „Szakítsunk”
(Angelo fotográfia)

Boross Géza és *Kökény Ilona* szólóin kívül a vendég *Nádor Jenő*nek is nagy sikere van két finom chanssonal. *Ürmössy Anikó* és *Babrik János* egészítik ki a gazdag műsort, amelynek bizonyára megérdemelt sikere lesz.

Nyárai Antal

Irta: SOMLYÓ ZOLTÁN

... E vers a múlt ködein át egy életet idéz
Ki élte: furesa ember volt, egy vándorló színész,
Ma Váradon festette ajka lázas bíborát,
S holnap már messze vándorolt ő árkon, bokron át.

Volt frakkja, finom, jól szabott és lakkeipője száz,
Ha rajta volt a nézőtérén szélszaladt a láz ...
Volt haja is, göndör, sötét, ő, egykoron be sok!
És a zsebébe duzzadtak a kövér százasok.

És volt szerelme, annyi volt, mint rét felett a fű,
De nem volt hozzá egy se jó és nem volt ő se hü.
Mosollyal fordult balra ő, ha jobbra könny omolt.
Nem bírta el a zokogást, oly gyenge szívű volt.

Az uccán, hogyha végigment, cilindre szép fején,
Visszatekingetett a sok leány s a sok legény.
Mert mélyen a szívekbe volt szemének csillaga —
Az eleven, a földre szállt ígézet volt maga! ...

S a frakkja lassan megfakult s a lakkeipő kopott,
S a Köruton már őszült hajjal, busan ballagott.
Zsebében nem volt már arany, szivarja sem tüzes —
Ha kiürül a zseb, fölötte a szív is üres.

Csak ballagott az úton ő, hol annyi más szalad.
S az idők ölmos zápora fejére rászakadt.
Még néha egy színes selyem csillogott a nyakán —
De már a múlt élet fényit hordta ő magán.

Még néha torka mélyiből kivillant az acél,
De ő, rekedtté lesz a szív, ha jó az őszi szél!
És jött a szél és jött az ősz, mely átkos ködöt szór
Ő meghajolt és tovatűnt. Elvitte őt a kór ...

... E vers a múlt ködein át idézi életét.
Melyet könnyelműen, vígan elherdált, elvetélt.
Egy mosolyát, egy szerepét, egy könnyét, egy jajtát,
Egy tönkrement név megjelent, fakó hintáját ...

Császár Imrénél, aki angol órákat ad és drámát ír

Minden külön értesítés helyett jelentjük, hogy a Magyar Színház elfogadta előadásra Császár Imre három felvonásos drámáját. Azét a Császár Imrét, aki éveken át volt bonvivantja a régi Nemzeti Színháznak és huszonöt éve tanít az Országos Színiakadémian. Meginterjuváltuk Császárt, a drámaíró. Így nyilatkozott:

— Tizenhét esztendeje, hogy a színpadon szerzett betegségem miatt ott kellett hagynom a Nemzeti Színházat. Azóta az irodalomnak élek. Ezt a darabomat, amelyet most a Magyar Színház elfogadott, két évvel ezelőtt írtam. Hamar készen lettem vele, a szívemből jött. Hogy mi a címe? Még csak ideiglenes címe van. „És jött a vihar”. Dráma három felvonásban. Modern társadalmi szindarab tiz szereplővel. A középosztályról szól és a mai né elhelyezkedését tárgyalja a megváltozott életviszonyokban. Tulajdonképpen háborus háttér van; a háboru konzekvenciáit próbálok benne megoldani a szerelem és a házasság terén. A nagy férfi főszerepet Törzsenk szántam.

— Mit mondjak még róla önnek? Hogy a legkedvesebb munkám és nagyon nagyon szeretem? Minden szerző ezt szokta mondani. Pedig nálam ez nem frázis uram, énekelem ez egy halálosan szent és komoly dolog. Tizenhét év óta élek csendben és visszavonultan a könyveim között, én tisztielem az irodalmat. Amilyen szép volt valaha játszani, oly kegyetlenül szép most írni. Irni, írni... ez a legszébb szerelem a világon. Irni, írni... a legnagyobb a leglőbb, amit emberi elme produkálhat!

— Nézze, egy színlap 1899-ből. A legkedvesebb emlékem. Március 29, első darabom premierje. „Bűnös szerelem” dráma 4 felvonásban. *Gyenes, Alszeghy, Márkus Emma*..

Egy kicsit vidámabb hangba csap át aztán a diskurzus. Emlékek. Császár tanár ur az emlékeit mutogatja. Van belőlük elég. Tele van velük az egész szoba.

— Látja itt ezt a sok rajzot? Mind én rajzoltam, festegtettem. Fiatal koromban piktorokhoz jártam. Az volt a mellékéreselem. Ez meg itt egy aranykoszoru Ferenczy Fe

rencről kaplam a Pogány Gábor premierjén. Eltudja olvasni az aláírást?

Drámaszerző Ferenczy Ferenc — a sikeres szerző Császár Imrénék.

Az íróasztalon egy kékfedelű könyvet látok. Egy angol nyelvtan

— Hát igen — mondja Császár Imre — Tanítok is. Angol órákat adok itthon. Tetszik tudni az irodalom az csak szerelem. Nem lehet belőle megélni..

Színész-lakjegyzék

a Színházi Élet Almanachjában

Rengeteg levelet kap naponta a Színházi Élet, s a levelek nagyrésze színészek lakcíme iránt érdeklődik. A szerkesztői üzenetekben nem győzünk eleget válaszolni ezekre a kérdésekre, ezért elhatároztuk, hogy praktikus módon összeállítjuk és közreadjuk ezt a címjegyzéket. A Színházi Élet Almanachjában jelent meg ez a címjegyzék, amely minden színház iránt érdeklődőnek nagy örömet fog okozni.

Ezenkívül megtalál az olvasó mindent ebben a könyvben, ami csak színészekre vonatkozik. Cikkeket, novellákat, verseket, a társulatok névsorait és egyéb érdekes közleményeket, a legelőkelőbb írók és színészek tollából. Az izléses kiállítású vaskos kötet ára negyven korona és kapható a Színházi Élet boltjában: Erzsébet-körút 29.

Császár Imre

Lotti ezredesei

Jókai tollára méltó az a harc, amelyet az utolsó héten Bródy István, az Eskütéri Színház igazgatója folytatott a sorssal. És pesti színházak történetében példátlan az a teljesítmény, amelyet a színház személyzete végzett, amikor Magyar Erzsébet sajnálatos balesete folytán, le kellett venni a műsorról az utolsó szögig beállított új slágert, a Csókos

asszonyt és elővenni egy másikat, a Lotti ezredeseit. Az ezredesekkel rendszerint nem történik baj, mert az ezredkommandó hátul van, de a szegény Lotti egy gyöngéd nő lény, akinek a szellő is megárt, hát így történt, hogy Lotti, azaz Somogyi Nusi beteg lett s ez majdnem nyakát szegte az ezredesek karierréneke. Az ezredesek azonban — amint már mondani méltóztattam — kivételes lények, a sors gondoskodott számukra egy új Lottiról, Becker Bábó személyében és most megindult a munka, amelyről kénytelenek vagyunk a bámulat és elismerés hangján írni.

Gigászi munka volt a Lotti ezredeseinek beállítása összesen négy nap alatt. S még ez a négy nap se ment újabb bosszúságok és kellemellenségek nélkül. A szegény Mészáros Paulette, aki Elziet, Lotti szobalányát kellett volna játszania, a nagy igyekezetben lábficamodást szenvedett. De Bródy direktor mindég tud segíteni, előléptette Pintér Mancit s a próbák újult erővel folytak tovább. Mert próbáltak hajnalban, délelőtt, délután, sőt a bemutató előtti estén is. A premier közönsége, amely természetesen informálva volt, azzal az érzéssel sietett a színházba, hogy premier helyett bizonytalan, nem egészen kész főpróbafélét fog kapni, s ez egy kissé lázban tartotta a kedélyeket, de kiderült, hogy kár volt az Eskütéri Színházat félténi, Bródyék nem állnak készületlenül a közönség elé.

És a sok fáradságot érdemes munkára pazarolták. Rudyard Store vidámságától szikrázó operettje a régi fényében sütött ki az Eskütéri Színházban. Szerencsés gondolat volt elővenni ezt az operettet, amelynek cselekményében a modern operett-librettók nagyképűségének egy atomja sincs, par excellence mulatságos darab a Lotti, egy drága, bolondos-vérű artistalány luzerni kalandja.

Becker Bábó

Eskütéri Színház: „Lotti Ezredesei”
(Anglo fotográfia)

két angol milliomos kereskedővel, akik a főzés kedvéért skót eredeti egyenruhában szédelegnek a nők körül. A Lotti óta sok, sok operettet irtak már, de kedvességre, frisseségre talán egy se közelítette meg. És a zenéje angol muzsika, amely mintha csak azért ment volna feledésbe, hogy husz év múlva új, friss és kedves muzsika gyanánt vonuljon be a budapesti cigányzenekarok repertoárjába.

A két skót ezredes Szabó és Várnai a ramanjahi rajah, Járai, Harzjet, a piskótagyáros ezredes felesége, Csernel Bella, Kulinyi, aki egy néma komponistát játszik, Elzie szobalány Pintér Mancsi, Inke, a színigazgató, aki az igazi, hamistatlan művészettel csunyan megbukik, adják azt a bolygó-társaságot, amely Lotti, mint nap körül, forog. És Lotti meg is érdemli a nagy bonyodalmakat, amik körülötte és érte történnek. Nemcsak azért, mert tiz szenzációs kosztümöt vonultat föl Fregoli-szerepében, hanem azért is, mert kedves és bohém, bájos és temperamentumos, amilyenek a jó isten egy könnyüvérű, stilosus nőt a világra teremtett. Becker Bábó rövid szinpadí multját és a négynapos próbát tekintetbe véve meglepetés volt azoknak, akik mosolygó kételkedéssel néztek föllépése elé.

De minden egyes alakítás elsőrendű teljesítmény volt. A színészek nem elégedtek meg azzal a sok ötlettel, ami a darabban van, még maguk is csináltak újakat. Például Inke, Szombathelyi jelenete a második felvonásban. Inke, aki mint színigazgató, el van ragadtatva a néma komponista zsenialitásától, megkérdi:

— És mióta néma maga?

— Óh, már születésemtől fogva — mondja a néma és kimegy az ajtón.

Vagy amikor leleplezik az ál-ezredes piskótagyárost, Lotti egész kétségbe van esve.

— Egy hamis ezredes! — sópánkodik — egy hamis ezredes!

Mire a szobalány megjegyzi:

— Nekem mindjárt gyanus volt az ezredes, le se volt bélyegezve.

A tánc attrakciók terén is egyik meglepetés a másik után jön. Becker Bábó és Járai táncait Gallai, a Revü kiváló táncos-komikus kreálta és tanította be. A régi muzsika

is kibővült, új betétek, chansonok és duettek egészítik ki. A Lotti megszépült és megifjult és élni fog biz hundert und zwanzig, mint ezt néhány kerülettel odébb mondani szokták.

Becker Bábó
Eskütéri Színház: „Lotti ezredesei”
(Angelo-fotografia)

Látogatás a beteg primadonnánál

— Jó napot kívánok, ide haza van a művész nő?

— Itthon van, csak hogy beteg kérem, fekszik.

— Bemehetek?

— Nem lehet, a művész nő nem fogad senkit.

— De hogy nem fogad. Fogadjunk, hogy fogad.

Nyertem. A művész nő fogadott. Illetve a fotografussal együtt, a szobalány ellenkezése dacára bementünk Magyar Erzsi szobájába. Az ablak mellett ott feküdt a chaiselongeon a beteg. A sok selymes fehér ágybéli annyira eltakarta, hogy az arcából semmit sem lehetett látni. A beteg aludt. Az intérieuer nem volna teljes, ha le nem írná, hogy a szoba tele volt virággal, frissei és hervadtai; az ablakredőnyök félhomályt terítettek a szobára és a januári korai napfény úgy csuszolt át a kis faredőnyök nyílásain, mintha, Bródy István igazgató-rendező ur állította volna be a jelenetet. Leültem a szalon széleire és vártam, hogy a művész nő ébredjen.

Megvan! Elkezdtem tapsolni. Sikerült. A művész nő álmában mosolyogni kezdett aztán felébredt, kibujt a paplan alól Magyar Erzsi bájos szőke feje. Cseppet sem lepődött meg, amikor ott látott engem, meg a fotografus tamadára irányzott gépét. Ellenkezőleg tet-

szett néki a dolog és kacagni kezdett. Elárulta, hogy hallotta odakinn a beszélgetést és megjátszotta az alvást. Ugy is már egy hete nem játszott. Becsapott.

— Nagyon örülök, hogy ilyen tréfás kedvében van — mondom — legalább biztos, nem súlyos a betegség.

— Súlyosnak nem mondható csak fáj egy pár napig! *Megrándult a lábam tánc közben, valami izomficamodás volt.* Borogatást kell rá rakni. Egészen a derekamig fáj.

— A doktor azt mondta, még nyolc napig kell ágyban maradni, aztán lehet megint táncolni.

— Mit csinál egész nap így az ágyban?

— Nyögök, meg alszom.

— Fáj nagyon?

— Nem fáj most már nagyon, de azért én mégis nyögök, megszoktam mikor nagyon fáj. Néha olvasok is. Wildet és Shawt.

— Hát még mit csinál?

— Haragszom?

— Kire?

— A kutyámra. Meglógott. Képzelve, minden kutyám meglóg. Pedig én hogy szeretem a disznókat!

— A disznókat?

— Nem a disznókat, hanem azokat a disznó kutyákat.

Aztán így bucsuzik a művész nő:

— Ha van szive, ajánljon nekem egy hű kutyát.

— Ajánlom magamat, — köszöntem és kezelet csökkoltam.

A beteg Magyar Erzsi

D. sz. sz. sz. sz.

... Minden, minden hazugság, színlelés itt,
Az erdő és a szél, mely rajta zug.
A lombos fák, madársereg danája.
Itt egytől-egyig mind hazug.
Az arc rózsái, ajkak üde pirja,
A vének ránca, tisztés ősz hajuk,
Ártatlanság, bűnösség, tisztaság, szenny.
Minden hazug, minden hazug!

... Kacag, kinek tán sirni volna kedve
— Halálhörgés és fájdalomsikoly —
Mikor nem veszi észre a közönség,
Titkon vidám kacajba foly.

Fehér Jenő

Színházi szerelem festett láng, — mégis
hányan megégetik magukat benne.

Márkus József

Egy színműíró naplójából

december 17. A darab *Vajda* igazgató urnál. „Hojnapra elolvasom.” Gyalog haza a Margitszigetre. Az uton izgatott gondolatok: tetszeni fog... nem fog tetszeni... Nyugodt alvás. Alom: amerikai bemutató, amik r *Palásthy* Irén Hans *Bartsch* nevében át akarja adni a tantiem első részletét: 10.000 dollárt. Felébredés.

december 19. A darab *Beöthy* igazgató urnál. *Vajdának* tetszik. *Beöthy* megígéri, hogy két nap alatt elolvassa. *Vágó Béla* az Unio előszobájában halálra rémit: „a vezér két hónapig belé sem néz a kéziratnak. így szokta...” Kétségbeesés. Séta *Törzs Jenő*-vel. Vigasztal. Végig a Fašoron és vissza. Este 3 aszpirin. Kiosztom a szerepeket. Szép színlapot rajzolok. Hirtelen nagy fájdalom: *Beöthynek* nem fog tetszeni. Széltépem a színlapot.

december 20. *Beöthy* egy nap alatt elolvasta a darabot. *Vágó Béla* az Unio előszobájában: „Ilyen csoda tíz éve nem történt. Hihetetlen!” *Beöthy* a legnagyobb ember: nagyon tetszik neki a darab. Szerződés *Lázár* igazgató urral. Előleg: egy köteg ezres. Szerződésnél *Boda* ur, az ajtónálló, a tanu. *Boda* urnak borralaló, *Kocsin* haza a szigetre. K 300.—.

december 22. A következő darabon töröm a fejem. Az elsőnek még nincs címe. Ráérek. Legalább egy év, amíg rákerülhet a sor. *Lázár* bemutatja az irodában *Darvas Lilit*. Ő fogja a nőt játszani. Nagyon szép nő. Nagyon tetszik.

december 27. Véletlenül bemegyek a színházhoz. *Vajda* az ajtóban áll: mindenütt kezettem, nem talált. Az én darabom következik. Elvágódom. Felloccsónak. Kezet csókolok *Vajdának*. „Kis javítások reggelre kész legyenek!” *Törzs* a rendezést is vállalja. Ujra elájulok. Nagy boldogság. A szigetre autotaxin haza. K 500.—.

december 28. Első próba. Nagy izgalom. *Vágó Béla* kiabál: „Kicsi a szerep, nem játszom el!” Az ügy elintézve. Az első éjszaka, amikor nem alszom. A szigeten tavaszi éjszaka. Sétálok és hangosan mondom a szerepeket.

január 3. Mindenki jegyet kér. Mindenkinek megígérem. Cím még mindig nincs.

Vándori kevesli a szerepét. Hozzá kell írni. Egy éjszaka megpróbálom. Nem jut az eszembe semmi. Borzasztó. Egy frakk K 28.000.—.

január 4. *Vágó Béla* bejár a próbákra. Ő osztja fel a sonkát meg a zsemlét uzsonnakor a szereplők közt. Meg van a cím. *Buzavirág*. *Lázár* igazgató ur a keresztapa. A *Peer Gynt* estéről-estére táblával megy. A) szerint ez a legjobb jel. B) szerint a legrosszabb kabala.

január 12. A színészeknek nagyon tetszik a darab. Rossz jel. A diszitőknek nem tetszik. Jó jel. Megkérdelem *Szenes Bélát*, hogy őt komolyan veszik-e a próbákon a *Belvárosi Színházban*? Kitérő választ ad. Engem nem vesznek komolyan. *Törzs* azt mondja, az a fontos, hogy a darabot komolyan veszik.

január 15. Fogytam négy kilót.

január 16. Egy negyvenöt éves színházrovatvezető a kommunikében kitérőlte a nevem mellől, hogy fiatal vagyok.

január 17. Meg fogok bukni.

január 18. Nagy sikerem lesz.

(Folyt. köv.)

Bús Fekete László.

Becker Bába és Csermely Bella
Esküteri Színház: „Lotti ezredesei”
(Angelo fotografia)

1. pécsi színház babonái

Tragikusan érdekes hír érkezett a héten a megszállt Pécsről: Nádassy Józsefet, a pécsi színház igazgatóját megütötte a szél. Allapota nagyon súlyos és a baleset az egész megszállt baranyai területen nagy megdöbbenést keltett.

Eddig a dolog történelmi része. Ami azonban a hír mögött van, az a legvakmerőbb színházi kabalistákat is meg fogja döbenteni. Nádassy elődjét, Füredi Bélát, a lépszínház egykori kedvelt színészét, aki 11 évig igazgatta a pécsi színházat, 1913-ban hasonló sors érte. Este hét órakor, a színház előadás előtt, egy nyári alkonyat fülledtségében Füredi összeesett az utcán. Nyomban óráházba vitték, aztán az osztrák Judendorf úrdőben kezelték hónapokig, amíg némileg helyre állt az egészsége. A pécsi színház igazgatását még a szerb megszállás első két évtizedében is ő vezette, ha megrokkant is, de nagy ambícióval és hozzáértéssel. Füredi nevéhez fűződik például Matány Antal és Galetta Ferenc felfedezése, akiket egy egészen harmadrendű kis siklósi társulatnál

Dénes György
a „Maszatos Pali” címszereplője

látott játszani és akiket aztán Pécsre szerződtetett.

Füredi 1920-ban visszavonult az igazgatótól. Azóta Nádassy szinigazgatói pályája talán még viharosabb, mint Füredié. *Kétszer égett porrá a színház.* Először Szombathegyen, aztán Szabadkán. A szerb megszállás után Nádassyt elfogták, Ujvidékre vitték, lezárták. Az ujvidéki közönség vitt be enni-ivalót a börtönébe. Színházengedélyt szabadkán nem is kapott többet. A fogságból kiszabadítva megpályázta a pécsi színházat, amit szótöbbséggel meg is kapott, mert Szabadka előtt és Kövesy Albert előtt már igazgatta is három évig a pécsiek színházát.

Babonás színház lett a pécsi teátrum — ami az igazgatókat illeti. De ami a tagokat, főleg a női tagokat illeti, az köztudomású, hogy színésznők Pécssett mennek férjhez legbiztosabban. Ez is egy érdek s babonája a Dunántul legnagyobb színházának Pécssett, vagy Pécsről mentek férjhez Haraszthy Vilma, Csanády Irén, Szücs Irén, Csurgay Adél, Kanizsai Elza, (a pécsi takarékos igazgatójának a felesége), Sáci Sári (a Pécsi Napló szerkesztőjének a felesége), Gombos Malvin, Zalay Margit (Füredi felesége) és Halász Ilonka, akire a budapestiek bizonyosan emlékeznek még: ő volt a Molnár Ferenc Józsijának első alakítója Pesten. Most egy kórházi főorvos polgári és szolid felesége.

Érdekes színház a pécsi, a szinigazgatókat a szél üti, a színésznőket elveszik feleségül.

Pintér Mancsi és Várnai László
Eskütéri Színház: „Lotti Ezredesei”
(Angelo fotografia)

INTIM PISTA, hogy miféle színész-párbajról beszéltek a héten? Félfüllet hallottuk. Tudja a szereplőket?

— A provokáló fél Sebestyén Mihály volt, a Magyar Színház tagja, aki különben öccse a kitünő Sebestyén Gézának. A provokált fél Halmay Tibor, a Városi Színház tagja, akit elég jól ismernek. Snájdig párbaj volt, mert Halmay huszárfőhadnagy, Sebestyén pedig szintén kemény gyerek. De nagyobb baj nem történt. Színésznél nem tréfa, ha belevágnak az orrába, vagy a fülébe.

— A párbaj oka?

— Cherchez la femme.

— Miért nem játszott Somogyi Nusi a Lotti ezredeseiben? Először ugy volt, hogy ő játssza.

— Mert a második próba után hirtelen megbetegedett. Először arról volt szó, hogy be kell vinni a Városmajor-szanatóriumba, de erre mégsem került a sor. A vidám és népszerű Nusi a lakásán fekszik, valószínű virágerdő közepette és nemsokára fel is kelhet már.

— Csak betegségeket ne ujságojjon.

— Szerencsére olyan természetű betegségeket ujságozhatok, amelyek nem komoly természetűek. A Vig-színház kedves Gács Lillája például egy kicsit ideges volt és leszaladt a Balaton mellé. Füreden pihenteti idegeit és ragadja el a szanatórium lakóit a zongora mellett.

— Láttuk a Környey-koncerten. Hogy tetszett?

— Ezt nem is szabad kérdezni. Ugy apától, mint leányától el voltam ragadtatva. Különösen attól, hogy Környey Paula milyen talentumos

verseket ír. Hallom, a Renaissance amely sorra fedezi fel az eddig nem nyomtatott tehetséges ifjú költőket, őt is fel fogja fogja költő gyanár léptetni.

— Azt meghallgatjuk. Mit tud külföldiekről?

— Pallai Annától kaptam lapot Berlinben vendégzerepel a fess magyar ballerina néhány növendékével és óriási sikere van. De különben a magyaroknak el sem kell utazni, hogy külföldön nagy sikerük legyen. Heltai Jenő a minap kapott tizenhat ezer lirát Rómából. Vészi Margit ügynöksége küldte neki. Ennyit jövedelmezett a bájos „Family Hotel” olasz kiadása. Vagyis több mint háromszázezer koronát. Óriási pénzek jutnak más magyar nagyságoknak is. Dohnányi Ernő most utazik Amerikába, ahol rengeteg dollár

KULCSÁR JULISKA

A budai szinkör kedves és népszerű opera primadonnája, Kulcsár Juliska hangversenyezett vasárnap a Zeneakadémián. A kiváló fiatal énekesnő, az Operaháznak volt ösztöndíjas tagja és már eddig is legnehezebb Puccini és Verdi szerepekben is éppen olyan nagy művészetről és kulturált énektudásról tett tanuságot, mint a hangverseny pódiumon. A közönség hosszan és lelkesen ünnepelte.

várja. Martos Ferenc, aki Svájcban él, világszerte librettistának nevezhető, mert kerek e földön mindenütt játszószék a darabjait. Legújabb operettje scénáriumát most küldte el Pestre.

— Mi van Jacobi Viktorral?

— Bécsben van. Átszaladt egy kicsit Amerikából. Bécsben sok ismerőst talál most. Fedák Sárival, Kálmán Imrével, Szirmai Alberttel látni sokat együtt, aztán Molnár Ferencsel, aki a minap utazott fel a császárvárosba.

— Itthon mi ujság?

— Hegedüs Gyula ujságíró lett. Megállapodott a Pesti Hírlappal, hogy minden héten ír egy cikket. Cikkenként ezer korona jár neki, ami neves írónak is elég szép honorárium.

— Valami jó pletykát nem tud?

— Szerelem az egész vonalon. És többnyire nem reménytelen. De ez nem lányoknak való. Kezüket csokolom.

— Melyik pénztárhoz siet? Szép asszonyoknak ígért jegyet?

— Nem. Ismerős gyerekeknek ígertem a Maszatos Palihoz. Viszontlátásra!

Gellért Miklós

aki a „Jóbarátok” kabaréján szép sikert aratott

Dohnányi nyilatkozik amerikai utjáról

Néhány hét múlva Dohnányi Ernő Amerikába utazik. Megkértük a mestert, mondjon el egyetmást amerikai utjáról. Ezeket mondotta:

— A hír csakugyan igaz. A leggyorsabb tempóban adom le hangversenyeimet, január 24-én még a filharmonikusokkal játszom, másnap pedig indulok Amerikába. Egyenesen New-Yorkba, Rotterdamon keresztül. Utazásomnak egyszerű története van. Még a múlt évben öt igen tekintélyes és megfontolandó ajánlatot kaptam öt legelső newyorki hangversenyvállalattól. Ezek közül a legjobbat elfogadtam. A szerződés szerint 10–15 városban kell hangversenyezniem.

— Mennyi ideig lesz kinn?

— Eddigi tervek szerint három hónapig. De még ha meghosszabbítanám is ezt az időt, ujévre idehaza szeretnék lenni. Annál is inkább, mert az ősszel már valóban sor kerül A vajda tornya című operámra, amely régen várja már a bemutatást az Operaházban.

— Uj darabon nem dolgozik?

— De igen. Csaknem készen vagyok egy másik operámmal is, amelyet némét librettóra írtam. Újabb zongorakompozícióim is vannak, amelyeket természetesen magammal viszek Amerikába. Ottani hangversenyeimen különben leginkább magyar szerzőket fogok játszani, első sorban Bartókot.

Autogramm-délelőtt

Vasárnap, 1921. január 23-án lesz a „Szinházi Élet” legközelebbi autogramm-délelőttje, amikor is

**Kökény Ilona és
Boross Géza**

az Andrásy-uti színház művészei adnek autogrammot. Az autogramm-délelőtt fél 12 órakor kezdődik.

Járni tanulok

Kálmán Jenő odimeádaja.

Altalános érdekű dolgokkal most már körülbelül tisztában vagyok, csak olyankor érzem magam kelletlenül, amikor valami színházi pikantériáról van szó. Nem mintha ellensége volnék a pikantériának. De nincs rosszabb, mint mikor az ember nem tud együtt nevetni a többiekkel. Olyankor úgy érzem, mintha a társaságom nem az én társaságom lenne, vagy mintha tényleg a holdból pottyantam volna a pestiek közé. Mondok egy példát.

Ragyogó képpel közelít felém egy ur, megfog a kabátomnál és a fülembe sugja:

— Kérem, írja meg a „Mi lenne a legszébb film?” rovatba, hogy le kellene adni a „Folt, amely tisztít” című drámát a következő szereposztásban:

Mathilde	Szöllősy Rózsi
Henriquette	Sólyom Janka
Don Fernando	Herczeg Jenő

— Ragyogó! — mondta rá egy ur, aki a másik fülem kijáratánál leste a pikantéria hatását.

— Mathilde — röhögött egy másik. — Menynit fognak nevetni az Apollóban!

Mínhogy én még mindig vártam a poént, azért egész nyíltan megvádoltak, hogy Szibériában elvesztettem azt a drága, jó, aranyos humoromat. Ezt különben mindig megállapítják, valahányszor nem nevetek a mások tréfáin. Valaki végre megsajnálta és elmondta, hogy Herczeg Jenő nem jött ki a közfüggöny elé. Lehet, hogy nem ezt mondta, de én ennyit értem meg belőle, mert a sok név, intrika összeszedült, egymásba olvadt

és elnyelte egymást, új tanulmányoktól fáradt agyamban. Informátorom végül csillogó szemmel a vállamra ütött.

— Ugye, érdekes volt haza-

jönni? Szibériában nem voltak primadonna-heccsek.

Ezt nekem mondta, akinek a fogságban hosszú ideig egy orosz színház páholyában volt kissé poros lakásom.

Mereven a szemébe néztem és ezt kérdeztem:

— Ugy? Hát ismeri maga a Fuzák-Proszig affért?

— Mi... mi... mizák?

— Fuzák! No, ugye, hogy nem ismeri. És arról sem tud, amikor Náray lemondta a „Mért járkálsz meztelenül” fő női szerepét, mert nem akarta borotválni a mellét.

— Micsodáját, kérem?

— A mellét, kérem. Mert a hadifogoly pri-

madonnának is volt melle, sőt a melle mellett volt még egy pótmelle is, de nem azt kellett borotválni, hanem az igazit. No már most a Náray megkötötte magát, hogy aszongya az fáj s így lett primadonna a Walligurszky, így ugrott ki a névtelenség szürke homályából és lett belőle nagy művésznő, akinek tortát és virágokat küldöztek föl a színpadra a legszigorubb aktív kapitányok is.

Láttam, hogy most véglegesen én kerültem fölénybe és diadalmasan folytattam:

— Aztán tud maga az intrikákról. Tud maga arról, hogy a Kuruc Stácinak mért kellett megválnia a társulattól, miután már vagy tizenötöször játszott a Csárdás-királynő sorozatos előadásain?

— Talán férjhez ment?

— Sőt. Megházasodott. És tudja, mi lett a tragikuma?

— Nem, igazán nem tudom.

— No lássa. Nem találta elég nőiesnek a feleségét. Mert ő volt az igazi nő, ő, aki háromszor kapott idegsokkot, amikor a táborbeli cipészek selyemcipellővel lepték meg az ellenprimadonnát, György Domit s ez utóbbinak, mint primadonnának csupán egy jelentéktelen hibája volt, az, hogy az első felvonás végén átkékkelt a szakála a festék alatt. Azért nem lehetett soha beállítani a reflektorba s a Tatárjárás leghatásosabb holdvilág-jelenetét kénytelen volt holdvilág nélkül játszani, mert kabinet-kérdést csinált a dologból. Vagy ő, vagy a hold. S a holdnak távoznia kellett a színházból. Bizony, a hold elment a György Domi miatt.

Egyet nyeltem és folytattam.

— Vagy talán azt hiszi, hogy a ruhakérdés miatt nem voltak murik? Édesem, akkor látzik, hogy maga nem ismerte a Csizmaziát. Azt hiszem, Sebestyén volt a keresztnéve. De ő letagadta, mert ez primadonnának nem jól hangzik, de borzasztó egy komisz nő volt, egy előadáshoz ötször öltözött és mindég kifogásokat emelt. Csak úgy beleturt az előtte fekvő ruha-garmadába és kijelentette, hogy nem lép föl. Ha ez a Hermann Béla olyan számár és azt hiszi, hogy ő, Csizmazia, fölépíthet abban a ruhában, amely a múlt vasárnap a Petuchinné önegységán volt, amikor itt voltak a színházban, akkor kerítsenek egy más ruhabezserzőt, vagy egyáltalán szüntessék be a színházat.

A múlt izgalmaiktól kimerülten roskadtam vissza székembe, amikor valaki odajött hozzám és egy kérdéssel visszarántott a jelenbe.

— Mondja, szerkesztő ur, igaz, hogy Palásthy Irén visszajött?

— Dehogy, Nem. Szó sincs róla — mondtam — mert tudtam, hogy valamit muszáj választanom. De még aznap este irtam egy

anonim levelet a Színházi Élethez és Palásthy-rajongó jelige alatt a következő kérdésekre kértem választ:

1. Mikor jön vissza Palásthy Irén?

2. Igaz-e, hogy Palásthy Irén nem is utazott el?

3. Ki az a Palásthy Irén?

Most borzasztó kíváncsian lesem a szerkesztői üzeneteket. Személyesen nem merek többé semmit sem kérdezni, mert azt hiszik, hogy szándékosan enfant terrible-t játszom. Pedig bizony isten nem. Ki az a Palásthy Irén?

Színigazgatóból falusi kocsis

Ekhós szekéren indult el Kőrössy Berci ezelőtt hatvan évvel a csecsemő magyar színészet rögfös országútjára. Sokat szenvedett, mint osztályos társai, akiből később híres aktorok lettek és nem maradt hűtlen a muzsájához egy emberöltőn át. Ha nem is juthatott be a Nemzeti Színházba Kőrössy bátyám, de szerzett magának egy kis pénzt, amiből husz évvel ezelőtt színházat nyitott a régi Steinhart mulató helyén. Elnevezte Korona-színháznak az új teatrumot, amelyben a népszínműtől az operáig és a légtornászokig mindenféle mulattató mutatóvány előfordult. De akkor bizony nem volt olyan jó színházi konjunktúra, mint ma, Kőrössy Berci pár hónap alatt beleölte a kis pénzét, aztán megbukott.

Öregedő fejell nem mehetett el újból vidéki színésznek, hát elment nyugdíjba falura. Jászapátiiba telepedett meg a feleségével, ott éldegéltek a havj huszonhét pengőből, amit az országos Színészegyesülettől kaptak. De megváltoztak az idők — megdrágult a kenyér, a huszonhét pengő pedig csak nem akart növekedni. Kőrössy bátyámekhoz bekopogattak újból a nyomorúság, mint félszázaddal ezelőtt, amikor elindult a fényes dicsőség országútján. Gondolt egyet az öreg ember, beállott kocsisnak Jászapátiiba. Utasokat, meg fát szállított a szomszédos falvakba, utközben el-elmesélgetett Fáncsi Tamásról, meg Vizváriról, akik valaha vele együtt vették fel a harminc krajcáros napi gázsit előadás után.

Nem régen műkedvelő előadást rendezett a jászapáti fiatalság, a nagy estére meghívtak három miskolci színészt is, akik az állomáson Kőrössy Berci kocsjára ültek fel. Nagyot dobbant az öreg ember szíve; vigan, dudolgotva hajtotta a két fakó lovat, azt képzelte, nem történt semmi hatvan esztendő alatt, hiszen most is ott ül a színészekkel együtt az ekhós szekéren.

Termésjelentés

a színésznövendék-iskolákból

(Nagyszerű kilátások az idej termésre. — Énekesekben szilárd, drámaiakban lanyha a helyzet. — Direktorkok bő aratása.)

Szeptember óta, mióta a színészkolák padjait beültették növendékekkel, nem néztünk utána, hogy milyen nagyra nőttek az elvetett magok? Most végigjártuk az iskolákat és mindenütt megkérdeztük: milyen színész termésre van az idén kilátás? Mindenütt a lehető legkedvezőbb válaszokat kaptuk, tekintve, hogy a vetés gyengéjét elverte a — rostavizsga.

Molnár László, a Nemzeti Színház művésze, az Országos Színész Egyesület színészkolájának tanára, a következőket mondta:

— Nagyszerű aratásunk lesz. Különösen énekes növendékekből van az iskolánkban sok, de a drámai szakosok között is igen nagyszámmal vannak komoly és értékes talentumok. Már tavaly is alig egy-két növendék maradt szerződés nélkül, de az idén olyan választék áll a direktorok rendelkezésére, mint talán még soha. Mindenképen nagyon megvagyok elégedve evvel az évvel és elsősorban a férfi növendékekkel. Idén tavaszi vetés is lesz, mert február elején megnyílik a filmművészeti tanfolyamunk.

Ditrichné, Rákosi Szidi magániskolájának tanárnője, így nyilatkozott:

— Gyönyörű a termés! Büszke vagyok nagyon az iskolára, mert olyan meglepetéseket fogunk produkálni, a növendékekkel, hogy szinte hihetetlen. Különben nem kell sokat beszélnem, rövidesen, egy-két héten belül meg lesz az első idej vizsgaelőadásunk, akkor majd megláthatják, mit tudnak. De tartozom a növendékeknek az azal a megállapítással, hogy a tanári karnak csak támogatni kellett őket, mert mind olyan tehetségesek és ambíciózusak, hogy nem a mi érdemiünk, ha várákozásokon felüli lesz az eredmény.

Rákosi Szidi moziiskolájában a következő felvilágosítást kaptuk Pásztor Bélától:

— Iskolánk bő forrása lesz a moziállagoknak, akik — azt hiszem — rövidesen jó nevet vívnak majd ki maguknak. Van is egy pár növendékünk, akikre külön is felhívom a figyelmüket. Legelsősorban Cséfal-

Évire és Barna Sárira, akik komoly tehetségek, de a többiektől, főleg Csernák Paulától, Dugász Zolittól, Osztrogonács Ágittól, Lórensz Ilustól, Papp Margittól és Káldor Jenőtől is sokat várok. Van egy növendékem, Verebes Ernő, akit már most is jól ismer a közönség, az «V-ik osztály»-ból.

Rózsashegyi Kálmán röviden felel:

— Sokkal jobban szeretem őket, sem hogy mondhatnék róluk valamit. De nem is kell. A kérdésekre majd a vizsgaelőadásokkal felelek.

Hollósné de Grobois Nandine, a Művész-képző iskola igazgatónője:

— Büszkén és boldogan nézek a vizsgák elé. Olyan tehetségek fognak iskolámból kikerülni, hogy meglepetés lesz. Különösen az énekesekben vagyok gazdag. Csak egy két nevet ha említek: Tamás Lajos, akit máj leszerződött az Orionhoz, a különösen tehetséges Huszár Margit, akit kitünő primadonna lesz, Kiss József operára készül, Fekete Melinda, Fellegly Vali, Kelemen Irén és a két tehetséges fiatal szerelmes színész, Ródossy Pál és Sárvári György. De a többiektől épp olyan sokat várok és merem binni: nem reménytelenül.

Ime így áll az idej termés. Jöhetnek a direktorkok aratni. (g. g.)

Filmszenzáció

A Corvin hozza a legújabb filmszenzációt. Ifj. dr. Radó Antal legújabb hatfelvonásos osztott scénáriumáról van szó. A Little Fox kivételes sikere után, fokozott igényekkel várták a szakmabeliek Radó dr. újabb munkáját. Most elkészült a film-scénárium, melyről a beavatottak szenzációkat mesélnek. A darab cselekménye páratlanul érdekes, meglepő fordulatokkal s szinte kifogyhatatlannak látszó öllekekkel teljes.

Garas Márton, aki a filmet rendezi, saját bevallása szerint még soha nem kapott ennyire kedvére való scénáriomot. A film felvételei már megkezdődtek. Eiben István fotografálja ezt a darabot, amely minden bizonnyal szen-

C-D-É-F-G-Á-H-C

Intervju a kotta-királyokkal.

Nincsen olyan pesti ház, ahol ne lenne két-három zongora. De nem csak Pesten, hanem a legkisebb faluban is zongorázik ma mindenki. Még a juhászbojtár is zongoraszóval tereli össze a nyáját. Ehez képest kottákban olyan nagy forgalom fejlődött ki, amilyenre a legragyogóbb béke konjunkturában sem volt példa. A hangjegykereskedésekben akkora a forgalom, mint egy pesti színház pénztára előtt. A törökbálinti kofák meg a budakeszi kőporosok ma a Toscát és Pillangó kisasszonyt vásárolják. A kották ára ma már fantasztikus magasságokat ért el, különösen a külföldi kiadványok igen drágák. De azért megfizetik szívesen az árat, csak legyen. Mert sok esetben semmi pénzért sem kapható egy-egy népszerű partitúra. Felkerestünk egy pár pesti kottásboltot és kérdezősködtünk a viszonyokról. Ezeket a válaszokat kaptuk:

Bárd Ferenc cég:

— Igaz, hogy a kották ma sokkal drágábbak, mint békében, de azért még sem oly veszedelmes a dolog. Még mindig nincsenek százszoros árak, mint egyéb cikkeknel. Az olasz Puccini-kiadásokat például ma is meg lehet kapni hatszáz koronáért, pedig ezeket a Riccord-cégtől kapjuk, amelynek Budapesten nincs képviselése. Ezért Lipcsén keresztül szerezzük be szükségletünket és márkában fizetünk, körülbelül harminc márká egy teljes zongora kivonat, a korona ár tehát mindig a márka árfolyamktól függ. Egy fél évvel ezelőtt még százötven koronáért tudtuk adni a Toscát, ma hatszázötven. A Wagner-operákat még ma is aránylag olcsón tudjuk beszerezni. Ennek az az oka, hogy ezekre már Németországban sincsen szerzői jog, tehát több kiadónál is megkaphatjuk. Azelőtt a német cégek versenye miatt potom áron kaptunk egy Lohengrin partitúrát, békében négy-öt koronáért. Ma is megszerezhetjük ezeket százötven koronáért. A magyar kiadványok természetesen jóval olcsóbbak ennél — ezek viszont *elfogytak*. Nálunk például Hunyadi László és Bánk-Bán-ból csak ritkán akad egy-egy példány. Pedig a kereslet ezekre igen nagy. A Mihalovits-operákból most is igen sok van raktáron.

Rózsavölgyi és társa:

— Nemcsak a kották ára, de a vevőközön-

ség is nagyon megváltozott. Magunk is csodálkozunk, amikor olyanok jönnek kottarendeléseket tenni, akiket ezelőtt soha nem is láttunk. Még a kirakat előtt sem álltak meg. Ma el sem csodálkoznak az ezerötszáz koronás árakon. *Mert egy francia opera körülbelül ennyibe kerül.* Különösen a Mignon, Hamlet, Lakmé és Sámson és Delila alig kaphatók és ha nagy nehezen hozzájutunk pár példányhoz, *ezernyolcszáz koronát kell érte kérnünk*, Olaszokat kapunk, amennyi csak kell. Csak egy levelező-lapon kell megrendelnünk és pár nap alatt itt is van az áru. Igaz, hogy a lira mai kurzusá mellett ezt sem adhatjuk *ezer koronán alól*. De akinek kell a kotta, az szívesen megfizeti ezt az árat, amely körülbelül harmincszorosa a béke árának.

Nádor Kálmán:

— Mostanában, a nagy operák mellett különösen a régi nagy operetteket keresik. Ha egy vidéki társulat előveszi például a Luxemburg grófját, egész tömeg megrendelést kapunk. Pesten is sok fogyott el a Szép Heléne, Orfeusz, Cornevillei és Rip-van-Winkle-ből. Természetesen ezeket sem adhatjuk a régi árakon, mert a legtöbb újabb kiadás. Egy-egy füzet ára *nyolcvan-kilencven korona*, tehát a régi ár huszonötszöröse, holott a papír ára százötvenszeres. Egy olasz dalt, amelynek terjedelme két oldal — csak *nyolcvan koronáért* tudunk adni. Különösen a Karaneci Ena című olasz sláger számból fogy el sok Pesten is. A magyar kiadású dalokat még mindig tizenhat koronáért adjuk, ez alig öt-nyolcszorosa a békebeli árának. Tehát, azt lehet mondani, hogy a kotta legkevésbé drágult. Érdekes és egyben szomorú jelenség, hogy a régi kottavásárlók *ma nem vesznek, hanem eladnak*. Akinek csak egy közepes kotta készlete van, amelyet két-háromszáz koronáért vett, ma könnyen kaphat érte ugyanannyi ezret. Magyar beszövegezésű operapartitúrák ára *két-három ezer koronáig is felmegy*, mert ilyen nyomtatásban egyáltalán nincs. Zeneakadémiai növendékek és énekesek adnak el ilyeneket, akik a magyar szöveget maguk beírták.

*

Ezeket mondták a pesti kottakirályok, akik közül egy sem fog csődöt mondani rossz üzletmenet miatt. Hiába, ha már üres a hasunk, legalább zenélünk és dalolunk.

Egy vakmerő filmprimadonna

Az amerikai moziszinésznők nemcsak szépségükkel és kitűnő játékkal hódították meg ugyszólván az egész világot, hanem azzal is, hogy páratlanul vakmerő dolgoka vittek véghez a filmen. A legszenzációsabb lovaglásokat, a leggyönyörűbb uszásokat, a egpompásabb autóvezetéseket, nagyszerű sportbravurokat láttunk már eddig is amerikai filmszinésznőktől. *Ruth Roland*, *Pearle Withe* bámulatba ejtették a publikumot bravurjaikkal. Most egy új amerikai moziszinésznővel ismerkedünk meg: *Vernon Castle*-vel, a kinek minden képzeletet felülmuló vakmerőségeről egész Budapest beszélni fog. *Vernon Castle* neve nem ismeretlen a fővárosi közönség előtt. A *Miss Amerikan* című filmen átta már a publikum s tapsolt szépségének és játékának.

Január huszonegyedikén *Vernon Castle*-t vizionlátja a közönség a *Royal Apolló* vásznán a „*Ketten a pusztá szigeten*” című film fő női szerepében. Egy híres szegény íróról szól a darab, aki gyűlöli a nőket. A regényíró barátai elhatározzák, hogy ettől a szerintük fixa ideából mindenáron kigyógyítják az írót. Megbeszéli terv szerint éjjel betörnek a regényíró lakására, megkötözik, autóba ültetik, elviszik egy pusztá szigetre. Valamivel később ugyanarra a pusztá szigetre visznek el a regényíró barátai egy előkelő urileányt, aki a regényírónak nagy tisztelője s akit hasonló körülmények között rabolnak el s ezáltal kényszerítik a regényírót, hogy egy nővel éljen együtt a pusztá szigeten. A regényíró eleinte tiltakozik — elhagyatottsága dacára is amiatt, hogy egy nő „zaklassa”. Később azonban beletörődik sorsába, sőt foglalkozni is kezd vele. Most kiderül, hogy tulajdonképpen nemcsak ketten vannak a szigeten, hanem mások is és pedig rablók, akik egy óvatlan pillanatban rájuk törnek és meg akarják őket gyilkolni. Szerencsére kiszabadulnak a rablók karmai közül és pedig a nő elszántságának következtében, sőt sikerült nekik a pusztá szigetről is megszökni. Mondanunk sem kell, hogy ezek után a mi regényírónknak alaposan megváltozott a véleménye a nőkről, annyira megváltozott, hogy feleségül is veszi szigeti

partnernőjét. — *Vernon Castle* hallatlan bravurokat visz véghez ezen a filmen.

A „*Ketten a pusztá szigeten*” című filmmel egyidejűleg egy *Fairbanks Douglas* filmet mutat be a *Royal Apolló*, *Ami Vernon Castle* nőben, ugyanaz *Fairbanks Douglas* férfiban. A főkeletes sportművész. „*Amerikai arisztokraták*” a címe a legelső *Fairbanks* képnek, ami most a *Royal Apolló*ban kerül bemutatásra.

Madame Recamier

A felejthetetlen *Madame Recamier* szalonja, ahová *Barras* járt, a konvent elnöke, és *Talma*, a színész, *Josephine Beauharnais*, a csodaszép kreol nő és *Bonaparte Napoleon*, ez a színhelye a „*Madame Recamier*” című hatfelvonásos attrakciós filmnek. Ennek a színes, forró légkörnek *Delmont József* mesteri rendezése adott életet. Káprázatos fotográfiák, gyönyörű jelenetek teszik a filmet eseményé. *Hans Gans* a szcenárium írója rendkívül ért a cselekmények lüktető, szinte rohanó vezetéséhez, de emellett alkalmat ad a rendezőnek az egyes jelenetek aprólékos részletekre való kidolgozására is.

Bonaparte Napoleon szerelmi regénye vonul végig a cselekményen. *Bonaparte* a császár szemet vet egy főúri hölgyre. A nő, akit a császár megbánt, szemébe vágja *Napoleon*nak durvaságát. A császár nagy haragra lobban, elhatározza, hogy bosszút áll s úgy a nőre, mint egész családjára kimondja a számkivetést. A főrangú hölgynek azonban erős pártfogója akad *Talma*, a híres színész személyében, aki szerelmes bele s akit a nő is halálosan szeret. *Talma* végül is megmenti a leányt, illetve elszökik vele.

A film két főszerepét *Fern Andra* a tünevényes szépségű filmdiva és *Bernd Aldor* játsszák, mindketten művészetük javát adva. A film koncepciója egyike a legnagyobbaknak, kiállításra oly dus és pazar, hogy szinte elcsodálkozik az ember, hová fejlődött most már a film technikája.

A *Madame Recamier*ért pénteken, január huszonegyedikén mutatja be a *Mozgóképe*-Otthon. Azzal egyidejűleg bemutatja a „*Rossz pénz*” című öt felvonásos amerikai cowboy-filmet, mely hazájában pályadíjat nyert s melyben különösen a csodaszép tájfelvételek fogják meglepni a publikumot.

Mi lenne a legszebb film?

Különösen figyelemreméltó ötletekkel tűnik ki az e heti postában «Egy hü olvasó» álnevű pályázó. Kecskemétről küld be csaknem száz mozarab tippet, amelyeknek legnagyobb része használható. Pályaművei közül dicsérettel emeljük ki, hogy *Déryné* naplóját és *Blaháné* önéletrajzát szeretné filmre vinni. Mozidarabot csinálna a «*Rip van Winkle*»-ből és a «*Nebántsvirág*» című operettből is. Ezenkívül több *Wilde*, *Marlitt*, *Jókai*, *Vas Gereben*, regénnyel pályázik, sőt megfilmesitené *Szomaházy* István «*Expresszvonat*» című regényét is ebben a szereposztásban:

Reöth Sívó báró	Csontos
Buschmann professzor	Harsányi Rezső
Lizere	Ilosvai Rózsi
Losonczy	Vágó Béla
Alice	Váradi Ili

Ugyancsak érdekes pályamunkákkal jelentkeznek a *S. O. S.* álnevű olvasók. *Homeos* Iliász, *Vergilius* «*Aeneas*»-ét és *Arany* János «*Toldi szerelmét*» tartja a legszebb filmnek. Határozottan kitűnő moziérzék nyilvánul meg a három darab szereposztásában.

Az *Iliászt* ezek játszanák:

Achilles	Petrovich Szeptiszláv
Hektor	Petheő Attila
Páris	Galetta Ferenc
Patrokles	Rajnai Gábor
Aeneas	Törzs Jenő
Menelaus	Várkonyi Mihály
Agamemnon	Beregi Oszkár

Az *Aeneis* színlapja így festene:

Aneais	Törzs Jenő
Dido	Lenkeffy Ica
Lavinia	Lóth Ila
Turnus	Petrovich Szeptiszláv
Julius	Lubinszky Tibor

A «*Toldi szerelme*» ebben a szereposztásban kerülne színre, azaz lepedőre:

Toldi	Petrovich Szeptiszláv
Piroska	Hollay Camilla
Nagy Lajos	Törzs Jenő
Anikó	Bojda Juci
Bence	Fenyvesy Emil
Tar Lőrinc	Tanay Frigyes

C. Káimáné két magyar munkával szerepel. Jókai «*Cigánybáró*»-ját és Herczeg Ferenc nagysikerű színművét, a «*Dolovai nábob leányát*» tartja megfilmesítésre alkal-

masnak. A *Cigánybárót* ebben a szereposztásban:

Barinkay Gáspár	Gaal Gyula
Jónás, mint gyerek	Szécsi Ferkó
" cigánybáró	Várkonyi Mihály
Czafrinka	Jászai Mari
Szaffi	Mattyasovszky Ilona
Ariena	Lenkeffy Ica
Loncsár	Rátkai Márton
Feurstein	Petheő Attila

Ugyancsak *Herczeg* Ferenc munkájától, a «*Fenn és lenn*» című regénytől várna nagy filmsikert *Pálffy* Bella (Szombathely) A szereplők ezek lennének;

Kun Attila	Petrovich Szeptiszláv
Jolán	Lóth Ila
Lovrich bárónő	Lenkeffy Ica
Agenor gróf	Deésy Alfréd
Livia	Bojda Juci
Kálvály jegyző	dr. Torday Ottó
Szentmarjay grófnő	Farkas Antónia

Ketten is kéri *Gáspárné* *Dániel* Margit «*Kis masamód*» című bakfis-regényének megfilmesítését, *Klein* Agnes, és *Bárdy* Ica. A kis masamódot *Klein* Agnes *Lenkeffy* Icaival, *Bárdy* Ica *Lóth* Ilával játszátná. Kedves jelenség azonban, hogy a férj főszerepben véletlenül mind a ketten megegyeznek. *Pál* Pétert, írja mind a két levél, csak egy ember játszhatja, és az *Uray* Tivadar.

Hoffmann M. *Pekár* Gyula «*A kölcsönkért kastély*» című vígjátékát szeretné megfilmesítve látni *Petrovich* Szeptiszlávval és *Lóth* Ilával a két főszerepben. A «*Columbus*» álnevű olvasó *Törzs* Jenő «*Fekete futár*» című regényét, *Törzs* Jenővel és *Czartorisky* Máriával. A «*Hippia*» álnevű olvasó *Madách* «*Ember tragédiáját*» *Deésy* Alfréddel és *Hollay* Camillával *Ádám*-Éva szerepében. «*Mary* VI» *Dumas*: *Három testőr* című regényét (*Petrovich*, *Pethő* Attila, *Lukács* Pál volnának a három testőrök) *Scharfstein* Szerén és *Boriska* pedig *Parker* híres biborosát ebben a szereposztásban:

Giovanni	Törzs Jnnő
Giulilano	Dán Norbert
André Strozi	Petrovich Szeptiszláv
Bartolome	Deésy Alfréd
Fuliberta	Hollay Camilla
Claricia	Márkus Emma

Egész sereg pályamunkát küld be a «*Szőke kislány*» jellegű olvasó is. Megfilmesítésre ajánlja a «*Román*c» című színművet, amely a Vigszínházban került színre, *Herczeg* Ferenc «*Simon Zsuzsa*», «*Fenn és lenn*», «*Szaboles házassága*», *Malonyay* De-

zsó «A tartódi medvehajtság» című regényeit. Utóbbi szereposztása így festene:

Zsazsa asszony	Mattyasovszky Ilona
Gituci	Körmendy Sári
Dégh Imre	Petrovich Szvetisláv
A princ	Kertész Dezső

Itt a filmpályázat nyilvánossága előtt kell elintéznünk egy magánügyet is. Levelet kaptunk, haragos, szemrehányásokkal teli levelet, egy igen szeretetreméltó és minden pályázatunkon tevékeny részt vevő olvasónktól, Freund Ibolykától. Azt írja Ibolyka a levélben, hogy ő már a hatvanadik pályázatot küldte be különböző álnevek alatt, mégsem szép tőlünk, hogy ezt a sok kiadást levelezőlapra, bélyegre, síb. nem honoráljuk és a pályaművek közül alig közlünk le egyet-kettőt. Itt adjuk a választ a levélre:

Szerkesztői üzenet Freund Ibolykának (Budapest). Az illető művészt, akit ön imád és szerepek özönével áraszt el, mi Lohengrint és Tanhäusert mégsem oszt-lhatjuk ki neki. Utóvégre mégis a «leg-szebb filmről» van szó. Tessék más da-rabokat, vagy ami még sokkal eredmé-nyesebb — más ideált választani!

Elfogadható pályázatot küldtek be a kö-vetkezők:

H. Antal (Esztkike szökése), *Opera* (Pro-féta), *Kispál Ferenc*, (A földalatti szindi-kátus), *Alice* (Tüzpróba), *Mercik Lujza* (A fogadás), *Lóth Ilia-rajongók*, (Mary) (A film (A három testőr), *Major Mancika* (A Csevanov Ancsi (Régi jó táblalibrák), *Szép jó barát* (A nürnbergi mes'erdalnokok), szép ismeretlen), *Columba* (Künn a bá-rány, benn a farkas), *Beödy Ella* (Sátán kuttyája), *Takács Jánosné* (Oberon és Tita-nia), *D. J.* (Tüzkereszt), *Pe'recs Juci* (Két világ), *Madár József* (Natasa titka), *D. Alice* (Tüzpróba), *Kiss Irén* (Vándormar-dár).

Klasszikus drámával pályáznak *Nemesy Ica* és *Kelemen Oly.* Ibsen *Peer Gynt*-jét vinnék filmre a következő szereposztás-ban:

Peer	Beregi Oszkár
Aase	Jászai Mari
Solvejg	Péchy Erzsí
Anitra	Bekker Báby
A zöldruhás	Paulay Erzsí

Ugyancsak *Nemesy Ica* és *Kelemen Oly* szeretnék megfilmesíteni *Kóbor Tamás* «Bu-dapest» című regényét. Így festene a «Bu-dapest» szereposztása:

Éva	Gombaszögi Frida
Jani	Dénes György
Báró Kömley	Hajdu József
Kömleyné	Mattyasovszky Ilona
Olga	Lóth Ilia
Deméndy Miklós	Lukács Pál
Webston	Rajnai Gábor
Gizi	Makay Margit

A «Fekete notesz» jellegű olvasó is ma-gyar munkával jelentkezik. *Géczy István* népszínművétől, a «*Gyimesi vadvirág*»-tól vár nagy sikert. Ezek játszanának a «*Gyimesi vadvirág*»-ot.

Imre	Lukács Pál
Magdolna	Lenkeffy Ica
Józsi	Petrovich Szvetisláv
Mária	Lóth Ilia
Harangozó	Rátkai Márton
A felesége	Demjén Mari

Nagy Piroska ezzel szemben *Arany János* «Pázmán lovag» című balladáját tartaná legszebb filmnek, ha ezek játszanák a fő-szerepeket:

Pázmán lovag	Törzs Jenő
Éva	Andorffy Ida
A király	Tarnay Ernő
Udvari bolond	Z. Molnár

Elfogadható pályázatot küldtek be még: *Miczovinszky Margit* (Énekek éneke), *Ró-zsáné* (Sárga rózsa), *Weimberger Sári* (Cilike viszontagságai), *Szalai Imre* (Egy különös házasság), *Krausz Erzsike* (Aka-rom), *Bán Teréz* (Becsületbeli adósság).

Alapított: 1890. évben.

FELEKY KÁROLY

Kábelcím: FELEKY Newyork

színházi vállalat

Palace Theatre Building, New-York

Magyar színműveket, operetteket színréhoz, drámai és zenei kitűnő-ségeket Amerikában és Kanadában. Színműveket vesz és elhelyez. Megszerzi amerikai darabok előadási jogát Magyarországi területére.

Harmadszor

Vigjáték egy felvonásban. Irta: *Liptai Imre.*

Színrekerült az Apolló Kabaréban, a következő szereposztásban:

Csorvay Aladár, gyáros	Szentiványi
Irén	Haraszthy Mici
Gál Pál, rajztanár . . .	Herczeg Jenő
Jámbor Irma, felesége .	Berky Lili
Inas Csorvaynál	Rittka

(Történik Csorvay lakásán. Kis szalón középen a főbejárat. Balra elől ajtó, mel' elfüggönyözhető. Jobbra kisebb ajtó. Balr terített asztal pezsgőre és desszertek. Csorvay és Irén az asztalnál ülnek.)

Csorvay: (Elegáns szalón ember. Fiata gyáros. Zsakettben van. Monoklit visel. Eppen pezsgőt önt Irén poharába.)

Irén: (Jókedvű uri asszony. Színházi toa lettben. Visszatartja.) Nem... ne... elég volt, Aladár... Már is nagyon sokat nevetet és mint rendesen minden ok nélkül, minth csak színházba lennék... (Nevet.) Ez nálan a pezsgő győzelmét jelenti egyéniségen fölött. (Nevet.) De most csengessen és hozasson egy kocsit...

Csorvay: Csak még, ezzel a kis pohárával

Irén: Épp azzal a kis pohárával - nem. Érzem, hogy abban a pohárban va az, amit én nem akarok... Szép volt, jó volt, kedves volt minden... Majd a legközelebbi premiernél megint elszóktethet a páholyomból az első felvonás után.

Csorvay: Sohasem fogom megbocsátani magamnak, hogy nem szóktettem ide már az első felvonás előtt. (Szörnyülködéssel.) Az az operett!...

Irén: (Nevet.) Hát az igazán rettenetes volt.

Csorvay: (Az operettet meséli.) A fiatal buvár beleszeret a nimfába és amikor meg tudja, hogy nem veheti el feleségül, mert csak félig nő és azortul hal — hát elke-szeredésében nem akar többet feljönni a

viz alól... Rettenetes! (Nevet.)

Irén: Na hallja az elég nagy tragédia egy ilyen hal-növel... (Nevet.) Na mért nem csenget.

Csorvay: Kinek?... Nincs itthon az inasom. Mihelyt felszolgált, engedélyt kapott, hogy a beteg nagynénjét meglátogassa.

Irén: (Nevet.) A nagynéni, bizonyosan szobalány itt, valamelyik emeleten. Hát hívja le azt a fickót... A beteg nagynéni már eleget gyöngékedett!...

Csorvay: Eszembe sincs lehívni. Örülök, hogy egyedül vagyunk. (Kint csengetnek.)

Csorvay: (Felugrik.) Mi ez?... Na tessék!

Irén: (Nevet.) Már nem is vagyunk egye-dül. Az inas ur hazajött — a néni jobban van.

Csorvay: Nem!... Az inasnak kulcsa van. Valaki más.

Irén: Na most ugylátszik mégis itt kell maradnom egy kicsit!... (Ujabb csengetés.)

Csorvay: Mindjárt megnézem! (Indul.)

Irén: Ohó! Ne nyissa rám az ajtót.

Csorvay: Csak nem az ura?

Irén: Az uram?... Mi meglegyszünk az-zal, ha otthon találkozunk... Neki egy be-tteg unokahuga van... (Grimásszal.) Ad-dig én talán ide megyek. (El balra.)

Csorvay: Csak legyen nyugodt. Azonnal jövök. (A középső ajtón kimegy, nyitva hagyja az ajtót és kívül balra megy a kép-zelt előszoba ajtóhoz. Kiszól.) Ki az?!..

E HÉTEN január 24-től 31-ig

800 K egy pár fehér clacé pántos

2150 K egy pár lakk fantázia cipő

150 K egy pár fehér harisnya

Árjegyzék ingyen!

Fényüzési adó már beleszámítva!
Vidékre ismét küldünk választéket

GERŐ ADOLF FIA
cipőárúháza Budapest,
IV., Kossuth Lajos-u. 4.

Házmester: (Hangja kívülről) A nagyságos urat keresik.

Csorvay: (Kint) Ilyenkor?... (Bejön a házmesterrel, aki a kezében kis lámpával jön.)

Házmester: Bocsánatot kérek nagyságos ur, valami furcsa ember keresi a nagyságos urat.

Csorvay: Nem vagyok itthon. Már lefeküdtem!... Nézze meg az ember!... Ki az, aki keres.

Házmester: Mindjárt gondoltam, hogy valami gyanús alak. De azt mondta, hogy nagyon jó barátja a nagyságos urnak és minden áron föl akart jönni. Kint van... gondoltam nem ereszttem be addig, amíg...

Csorvay: Hát csak jöjjön be gyorsan az az ember, majd én elintézem.

Házmester: (Kimegy és bevezeti Gált.) Gyöjjön!

Gál: (Egy lépéssel a küszöb után megáll.) Jó estét!... (Szélesen mosolyog.)

Csorvay: (Elképedve.) Gál!...

Gál: (Örömmel bólint.) Pál... Igen: Gál Pál!... (A házmesterhez) Na tetszik látni? **Csorvay:** Hogy kerülés te ide?

Gál: Kérlek, Aladár, bocsáss meg, hogy ilyenkor zavarlak... ha alkalmatlan vagyok csak mondd meg... akkor mindjárt el is megyek... (Nevet. Elkényszeredetten.) Nem tudnám ugyan, hogy hová...? (A házmesterre céloz.) De ha megengeded majd mindjárt elmondom az egészét...

Csorvay: (A házmesterhez) Jól van. Köszönöm házmester ur...

Gál: (Helyet keresgél a kis kézi táskájának.)

Csorvay: Tedd csak akárhová!... Hát, hogy kerülés te ide? Beszélj gyorsan. Mi van veled?... Egy kissé föl vagy dülva... Valami baj van?

Gál: (Leül) Engedd meg... Egy kicsit fáradt vagyok... (Körülnéz.) Milyen szépen lakol... (Az asztalra néz. Örömmel). Két személtre?... Csak nem tudtad, hogy jö-vők?

Csorvay: Nem igazán nem tudtam. (Nevet.) De sics. Mit akarsz mondani barátom,

mert engem... a nagynénémhez hívtak beteg...

Gál: Ó, de sajnálom!... Hát csak ereggy kérék én nem foglak zavarni... Én mindössze csak... szeretnék itt aludni nálad.

Csorvay: (Gunyosan.) Mindössze!

Gál: Nem tudok hova menni és már nagyon szeretnék lefeküdni...

Csorvay: (Gál vállára teszi a kezét és közelebből megnézi.) Gál!... Pál!... Te ittál!

Gál: (Lesüti a szemét.) Ittam!

Csorvay: (Bosszusan.) Hát honnan jössz?

Gál: (Fölnéz.) Az esküvőmről!

Csorvay: (Elképed.) Mi?... Az esküvődről?... És nálad akarod tölteni az éjszaka két?... Mi ez, Gál?... Mi ez, Pál?... Te, aki még életedben nem lumpoltál, nem ittál, most egyszerre beállsz éjszaka részegen?!

Gál: (Rábészélően.) Nem vagyok részeg. Ha azt hiszed, akkor inkább el is megyek.

Csorvay: De hiszen összevissza beszélsz... Ne haragudj, olyan különös a tekinteted... Azt hittem... Hát, hogy mondhatod, hogy az esküvődről jössz?

Gál: Mert onnan jövök. (Fölláll.) Megengeded?... Egy kicsit meleg van itt... (Leveti a felöltőt. Egy kissé megviselt frakkban van. A nyakkendője kibomlott.)

Csorvay: (Nézi.) Csakugyan...! Nézd már!... (Gálhoz.) És a feleséged?

Gál: (Ismét leül. Sóhajt és bólintgat.) A feleséged?... Nincs feleséged! (Esetlenül megköti a nyakkendőjét.)

Csorvay: Hát hol van?

Gál: Otthon van... Már bizonyosan otthon van a lakásomon... (Csuklik.)

Csorvay: (Bámul.) A lakásodon? Hát van lakásod?

Gál: Hogyne volna. A Paripás-utcában. Nagyon szép kis lakás...

Csorvay: Hát akkor mit köszálsz te itt a Fecske-utcában? Na hallod? Mért nem mégy haza?... Én ugyan, amint látod nagyon szívesen látlak, de...

Gál: Nem merek, kérék, nem merek hazamenni!

CITY DROGERIA Budapest IV., Eskü-ut 5.
(Klotild-palota)

Az előkelő világ legkedveltebb bevásárló helye

Csorvay: Az esküvő után? Nem mersz haza menni? Szégyeld magad!... (Hirtelen.) Várj csak egy kicsit... Mindjárt!... (A baloldali ajtóhoz megy, kissé elhuzza a függönyt és ott találja Irént, aki mosolyogva hallgatózik és kidugja a fejét. — Halkan.) Bocsásson meg... Hallja ezt a vadállatot?... Most mit csináljunk?... Nem akarna kijönni?

Irén: (Halkan.) Nem, nem! Csak hagyja, nagyon érdekel...

Csorvay: Mert ha akarja, beviszem ezt a szerencsétlent addig a fürdőszobába...

Irén: Nem. Csak folytassa... Nagyon érdekes.

Csorvay: Legyen nyugodt, mindjárt kido-bom, hazakergetem! (Visszaengedi a függönyt.)

Gál: (Ezalatt valami kis desszertet csent az asztalról és most hirtelen lenyeli.)

Csorvay: Hát te! Ember! Mi ez? Hogy van az?... A házasságod első éjszakáján nem mersz haza menni?... Egy napos férj vagy és éjszaka csavarogsz?

Gál: Én nem vagyok egy napos férj... Én egy éves férj vagyok!

Csorvay: De hiszen azt mondtad, hogy ma volt az esküvőd?

Gál: Ma!... (Nevetni kezd és alig tud magához térni. Kacagása közben) Igen... Mindjárt megmagyarázom... Jaj, muszáj... tudod annyit nevelék magamba... tudod belül, hogy már... (Mégint nevet, de hirtelen elkomolyodik és sóhajt, lemondással int.) Bizony, minden úgy van, ahogy mondtam: délután volt az esküvőm és... és most nem merek hazamenni, agyonütne a feleségemz.

Csorvay: Kutyateremtette! Az egy napos asszony?

Gál: Ugyan kérlek, mondtam már, hogy egy éve házas vagyok!... Hiszen már gyermekünk is van: ifjabb Gál Pál.

Csorvay: Hát akkor micsoda esküvő volt ez?

Gál: A második!

Csorvay: Másodszor nősültél?

Gál: Dehogy «nősültem» másodszor. Majd bolond leszek... Csak másodszor esküdtem.

Csorvay: Hogy lehet az?

Gál: Ugy, hogy először egy évvel ezelőtt esküdünk és most megint megesküdünk.

Csorvay: Hallod-e Gál? Ti minden évben megesküdtek?

Gál: (Ággódva) Hiszen ha még egyszer lehetne!... Most csakugyan megesküdnek! De éppen az a baj, hogy nem lehet... Ismerem a feleségemet... nagyon kardos asszony... Ma az esküvőn bizonyosan végleg szakított velem!

Csorvay: (Kiált.) Az esküvőn?

Gál: Ott.

Csorvay: Esküvőn szakított?!... Nézd Gál... nézd Pál... izé Pali!... Én mindjárt úgy elverlek, hogy egész életedre megemelegetsz. Kidoblak, hogy elmegy a kedved a tréfátó és az italtól is — te részeg gazember!... Nekem beteg a nagynéném... odabent vár és te idejössz éjszakának idején, felcsöngeted az embert, hogy nincs lakásod és azal kezdted, hogy bolonddá tészel?!...

Gál: (Erőtelve) Ugyan kérlek!... Nem merek haza menni! Nem érted?... Nem merek!!! (Hajázóztottan, gyorsan és tempós érveléssel.) Egy évvel ezelőtt nősültem meg!... «Nősülni!...» Érted? Nem: «esküdni». Nem először vagy másodszor nősültem, hanem: először és utóljára... Csátváron, itt a környéken ismerkedtem meg a feleségemmel. Akkor még nem voltam kinevezve... Szegény tanárjelölt voltam és — sokszor ebédeltem a feleségem szüleinél.

Csorvay: Áhá! Beetted magad a családba!

Gál: A kis fiut tanítottam és Irmával sétáltunk a templom kertben. Na és én megszerettem Irmát. Bizonyos, hogy szerelem volt, mert — pénz? — az nem volt! Az anyakönyvvezetőnél esküdünk, mindössze: tanuk, szülők és mátkapár... Utána jegeskavé volt — azt én fizeltem... Mert volt egy kis megtakarított pénzem... Aztán kineveztek, hát feljöttünk... Paripás-utca 13!

ÖRÖK RÓZSA CRÈME

repiő, májliot, pattaná és arczsztatlanágok ellen. Ideális arcpoló. Ára 35 korona

Főraktár

ác Gy. János
gyógyszertára
Kiskunhalas

Csorvay: Rossz szám!

Gál: Igen!... Igy is lett!... A feleségem nagyon szigorúan bánt velem.

Csorvay: Ne mondd!

Gál: Pedig mondhatom, hogy ernyedetlen magaviseletem volt. De barátom, ez az asszony kezdett engem execiroztatni, kézdett idomítani!... A pénzt már a kalapom bélésében is megtalálta!... (Névet.) De kifogtam rajta!... Mert azután az ő kalapja bélésébe dugtam, ott soha sem találta meg! Aztán egyre rosszabb lett a helyzet... Nagyon sokat nyeltem!... Nem is képzeled!...

Csorvay: Jó, jó Pali... sajnállak, de most késő van...

Gál: Most ne beszélj. Most hallgass ide. Hogy miért vagyok itt!... Egy hónappal ezelőtt, előállt a feleségem, hogy most már tehetjük, most már van miből, hát most már esküdjünk meg egyházi szertartással is... Hát mit szólsz hozzá?

Csorvay: Helyesítem!... És bizonyosan te is helyeselted.

Gál: Honnan tudod?... Különbösen rosszul tudod... Nekem nem kellett helyeselni. Nekem nem kellett beleegyezni. Az egész dolgot a feleségem rendezte. Nekem absolute nem volt egyéb szerepem, csak a pénzt kellett előteremteni és le kellett menni Csátvárra az esküvőre... (Nyomatékkal.) Ma délután volt az esküvő!

Csorvay: Na és mi történt?

Gál: (Iszik.) Nagy botrány volt, kedvös barátom! Óriási botrány!... Hiszen azért vagyok itt!... Tudod, úgy álltam ott, mint egy áldozati barom! Engem senki se kérde-

zett, hogy: tetszik, vagy nem tetszik. Engem vittek!... Én töleml különben is már egy éve nem kérdeztek semmit!... Hát szó sincs róla, nagyon dühös voltam!... Azt se tudtam mérgemben, hogy mi történik körülöttem... (Csuklik) Csak arra emlékszem, hogy egyszer csak a pap hozzám fordult és mintha azt kérdezte volna, hogy akarom-e hitvesül Jámbor Irmát? (Nagyot nyel.) Erre egyszerre valami rózsaszínű szép felhőt láttam magam előtt. Egy felhőt, amely ragyogott és eltakarta mindent, mindent!... Azt, hogy én már egyszer megházasodtam, hogy én már férj vagyok, hogy szerencsétlen vagyok... elfelejtettem mindent csak azt éreztem, hogy most rajtam a sor, hogy kezemben a jövőm, hogy most végre engem is kérdeznek és azt kérdezik: akarom-e feleségül Jámbor Irmát?... (Főlállt.) Barátom! Még ember olyan hangot nem adott mint én... (A levegőbe magaelé kiált.) Nem!... A mindenit neki!... Nem, nem akarom!...

Csorvay: Ezt mondtad?

Gál: Ezt!...

Csorvay: Aztán mi történt? (Névet.)

Gál: (Komolyan) Nem tudom. Csak arra emlékszem, még, hogy elkezdtem szaladni és valaki kergetett... és sokan szaladtak az utcán... De nem értek utól. Eggenest a pályaudvarra szaladtam, hogy haza utazzak... A pénztárnok azt kérdezte: hová? De neki is csak azt kiabáltam: «Nem!... Nem akarom! Az árgyélusát neki...» Nem is tudom, hogy kerültem haza. (Lerogy. Iszik.) Megengeded?... Most itt vagyok!... Egész este egy vendéglőben ültem... törttem a fejem, hogy haza menjek-e? (Csuklik.) Emleget!.. Nem merek hazamenni!... Bizonyosan már a feleségem is megérkezett — Jámbor Irma!... (Névet.) A nyoszolyó... a nyoszolyólányokkal!... (Már egy kissé részeg.) Nagyszerű... hogy én most milyen boldog vagyok... Csak nagyon fáradt vagyok... És idebent... (A szivére mutat. Csuklik.) Valami folyton mozog, beszél, azt hiszem a lelkiismeret...

Csorvay: Mit mond?

Irén: (Észrevétlenül ismét kidugja a fejét a függöny mögül és kómikus kísérteties-séggel, de nem tulzottan felel.) «Gál Pál, té gazember!...»

Gál: (Csorvayhoz.) Hallod?... Egész este ezt mondja... De most már kiabálja is.

Irén: (Mint előbb.) Gál Pál, ezt megkeserülöd.

Gál: (Csorvayhoz.) Azt mondja... kiáltja... — de hiszen hallottad — hogy megkeserülöm. És őszintén szólva attól tartok én is!

Irén: (Mint előbb.) Kerülj csak a feleséged kezébe.

Csorvay: (Mint, aki hallja.) Ahá, hogy ha majd a feleséged kezébe kerülsz... Érted!... Nagyon kedves hangja van a lelkiismeretednek.

Gál: Jó, jó... de nem ismered a feleségemét! Ha az rákezd!... (Sóhajt.) Ó milyen fáradt vagyok! Mondd csak Aladár, mi lesz ebből?!... (Nagyon fáradtan.) Ez valami különös, Két esküvő után otthagyni egy asszonyt!... Mi?...

Csorvay: (Mulat rajta és ugratja.) Hát ennek bizony szomorú következményei lehetnek... Tudod mi az, amit elkövettél?... ÉValami újfajta bigámia!... Egy asszonnal kétszer esküdni!... Ezt büntetni kellene!

Gál: (A feje álmosan többször lehanyatlott már.) Bigámia?... De hiszen ahoz két asszony kell és nekem csak egy volt... és már egy sincs!...

Irén: (Mint előbb) Mert nem érdemled meg.

Csorvay: Hallod? Mit mond a lelkiismereted?

Gál: (Kapkodja a fejét.) Persze, hogy hallom. De «én» nem érdemlem meg? Hiszen én vagyok az a bizonyos falat kenyér... Én vagyok a vaj, amit a falat kenyérré rá lehet kenni.

Irén: (Mint előbb.) De a pént eldugod előle betyár!...

Csorvay: (Nevet.) Hallod? A pénzt...

Gál: Te is hallod?... (Nyöszörög.) De amikor minden pénz kevés neki... Amikor ugy kell könyörögni... ha néha eszembe

jut, hogy elmennék egy párti karambolra... És nem ad!

Csorvay: Mert bizonyosan a nőkre költöd a pénzt...

Gál: (A mellére üt.) Én?... Hát ezt te mondod...

Csorvay: (Nevet.) Dehogy... Bizonyosan a lelkiismereted...

Irén: (Nevet.)

Gál: Nem! Ilyet csak te gondolhatsz rólam... Látod, még a lelkiismeretem is ki-nevet, pedig az most nincs valami nyugodt hangulatban... Hogy «én»?... És a nők?!... (Nagyon fáradtan.) Hiszen én jóformán nem is ismerem őket... Én ha meggondolom még jóformán nem is éltem... Csak mindig rajzoltam... szabadkézit... És mindjárt megházasodtam... (Csuklik.) Emleget!... Mondd, hol fogok én aludni... Aladár!... (Már szinte alszik.)

Csorvay: (Ijedten.) Nézd még elalszik!... (Ráncigálja szeliden.) Itt nem!... Hallod-e?! Nálam annyi hely sincs, mint a feleséged kalapja belésében, ahová a pénzedet dugdostad...

Gál: (Szeliden hortyog.)

Csorvay: (Irénnek int, aki lassan kijött a szobából.) Na mit szól ehhez?... Elaludt!.

Irén: (Nézi Gált.) Szegény... szegény Gál Pál... Csak mindig rajzolt és még nem is élt...

Csorvay: (Az alvó Gál felé.) Bánja az ördög... Akassza föl magát... Egy ilyen számár... lemegy a víz alá egy Jámbó Irmáért.

Irén: Pszt!... Felkölti!...

Csorvay: Pesze, hogy felköltöm és ki-dobom... Ide jön és megzavar bennüket... Most mit csináljak vele?

Irén: (Gált nézi melegen.) Nézze, hogy nevet álmában... Bizonyosan most is azt mondja: nem! az árgyélusát neki!... (Hallkan nevet.) (Folytatjuk)

Mindenütt kapható!

HALLÓ, MI UJSÁG?

A REVÜ SZINHÁZBAN már javában folynak a próbái Strauss Oszkár operettjének, „A bálkirálynő”-nek. Az ujdonság szövegeknyvét — Jakobson és Bodanszky a szerzők — Harmath Imre fordította. Itt adjuk Strauss operettjének szinlapját.

A BÁLKIRÁLYNŐ.

Irták: Jakobson és Bodanszky, zenéjét szerzette: Strauss Oszkár. Fordította: Harmath Imre. Rendező: Tihanyi Vilmos. Karmester: Barna Izsó.

Személyek:

György, gerolsheimi herceg	Fülöp Sándor
Harry, a fia	Galetta Ferenc
Ortendorff Klemens gróf	Szirmai Imre
Edith, a huga	Orosz Erzsi
Schöngruber Riki	Honthy Hanna
Hofer Villi	Kabos Gyula
Adél	Arany Tilda
Johan	Boross
Franz	Bende
Greifswaldi Greifswald	Pajor
Bruderhof	Gerőfi
Hortense	Csemezi Otti
Grebe	Boocz Rózi

Az ujdonsághoz Kálmán Lajos szenzációsan szép és érdekes szinpadtervezeteket készit.

MEGINT KÉT SZINÉSZ nyitolt iskolát az elmúlt héten. Fenyő Emil a Vígsház kitünő tagja és Erdélyi Géza dr., a nemkevésbé népszerű táncos színész. Fenyő

Emilnek moztanfolyama van az Akácia-utca 54. számú házban, ahol délután 3 és 4 óra között lehet felvételre jelentkezni. Erdélyi Géza dr. a modern és szinpadi táncok összes fajtáit tanítja. A táncitanítás privát jellegű. Tanítványokat csak korlátolt számban vesz fel, Szerb-utca 9. szám alatti lakásban.

RAKOSI SZIDI filmiskolájában (Király-utca 75. I.) a most kezdődött második tanzakkal egyidejűleg megkezdődött a növénydekek gyakorlati kiképzése.

DEBRECENI HÉT színházi ujság. Szerkeszti Dr. H. Simon Erzsébet. Debrecen legrégebb, legnagyobb elterjedtségű illusztrált hetilapja. Kapható a Színházi Élet boltjában.

SZÖLLÖSI és KLEIN

IV., Hajó-utca 16. (Sütő-u. sarok)
Etoni selyem és angol szövet
különlegessegek

DOUGLAS FAIRBANKS

a ROYAL APOLLÓBAN

HOBÉ
LA REINE
DES
LIQUEURS FRANÇAISES

Műkedvelők

A «JÓBARATOK KÖRE» egymás után rendezte nagyszerű kabaré estéit. A legutóbbit vasárnap tartotta, s ezen *Nechanszky László, Neumark Imre, Szigeti István, Gelléri Miklós, Király József, Szalay, Jakobovits Sándor, Vigh J. Ernő, Szilágyi Dezső, Mayer László, Schwarcz Ferenc, Anjuchtig Imre és Király József* arattak őszinte, meleg sikert. A zongoránál *Alpár János* ült. Fás Marcell művészi vezetőt és Stern Sándor elnököt izléses rendezésükért illeti meg elismerés.

A «BUDAI MŰKEDVELŐK KÖRE» 16-án színelőadást rendezett, amelyen a «Gróf Rinaldó» került színre. A közönség sok tapsal jutalmazta *Horváth Erzsit, Sümei Emmit, Pavits Bélát és Bär Ernőt*. A sikerhez hozzájárultak *Pugyl Gizi, Gleser Mancsi,*

Szabó Lili, Aumon Jucika, Zeisel László, Aumon Ferenc, Raics László, Knapp Lőrincz, Körösi István, Csermely Józsi és Zalai Laci. A darabot *Pavits Béla* elnök kitünően rendezte.

A «MAGYAR TURISTA ÁSZTALTAR-SASÁG» művészestét rendezett. Az előadás legjobb szereplői *Molnár, Somogyi Juci, Liptai, Walder József, Vajda József és Pogány Marcell* voltak. Jók voltak *Gancz Erzsé, Radó Emmy, Varga László és Varga István*. A rendezés munkáját *Mittler Géza* és *Zyka Károly* elnök kifogástalanul végezték.

BOROS TANCISKOLÁJABAN (Csengey-utca 1.) 16-án sikerült álarcos bál volt. A tanítványok szép és izléses táncaiban nagyszámu közönség gyönyörködött. A tánciskolában új kurzus nyílt meg. Beiratkozni mindennap lehet.

KLEIN SÁRI

füzőkészítő

BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 17.

Tölte és neglégfüzőket a legjutányosabb áron készít

A „Király-Színház” bejárata mellett
WEINER HARISSNYAHÁZ

KIRÁLY-UTCA 73.

tartja raktáron a legnagyobb színválasztékot a legfinomabb harissnyákban. — Színésznek harissnyaszállítója

BARRABAS III.

LUZIUS MESTER

OMNIÁBAN

és TIVOLIBAN

Bajos crep de chinet és tafft
poupionne töltetek **K 5000**

Női ruha szalagokban gyönyörű töltetek, kabátok
kosztümök készülnék olcsón.

IV., Váci-utca 22. sz., félemelet 6. sz.

**Coty, L'origan, Cbypr,
Iris, Lilas blanc**

ismét kapja

Kertész Károly M. T.

Budapest, IV., Bécsi-utca 2.

Hölgyek figyelmébe! Retikül, levéltárcát, szivar-tárcát, pénztárcát hozott anyagból vagy régi táskákból a legjutányosabb áron készít, javít vagy átalakít a legdivatosabb mintára. Bőröndök javítása. **BIEDERMANN HUGO** bőrdíszműtáru és bőrdöns **VII., István-ut 32. sz.** V. déki renelek a legfontosabban eszközöztetnek.

FISCHER VACUUM R.T.

VII., DOB-UTCA 90 — Telefon: József 10-72 és József 60-88

FLORIS-BONBON

Szerkesztői üzenetek

(E rovatban készséggel adunk felvilágosítást 5 színházi vonatkozású kérdésre. Kéziratokat, rajzokat nem adunk vissza és azok megőrzésére nem vállalkozunk.)

E. Vili. A „Színházi Élet” előfizetési ára egy évre 90 K. — **N. F. Rózsahegy** Kálmán iskolája VIII. Népszínház-utca 22. szám alatt van. — **Nóra.** A leánya. — **Keserü, Békéscsaba.** 1. Nem annak a fia. 2. Nem. Egyelőre nem. 4. 1919. november havában volt az esküvője. — **Hü olvasó.** 1. Jövő héten megírjuk. 2. Egy gyároshoz. 3. A Nemzeti Színházban. 4. Ugyanott, elsőrendű szereposztásban. — **Komárom.** A Magyar Színházban játszották — nálunk nincs meg. — **III.** A most megjelent almanachunkban megvan. — **V. osztály.** A Rákosi-színésziskola növendéke. — **New York.** Bármelyik

filmvállalathoz be lehet küldeni. — **É. Irénke, Sopron.** Igen, kapható, ára K 30. — **Fogadás.** 1. Hogy népszínművekben énekeltek-e couplét? Igen! Így például a Felhő Kláriban ezt énekeltek: „Vékony cérna, vastag olló” stb. A „Próbaházasság”-ban Solymosi Elek is énekel couplét. 2. 6 hónapig. 3. Vidéken. 4. Igen. — **Iskolatárs.** Nem jelentette be. — **San Toy.** 1. A szubtilis darabokra mondják. 2. Nem, 3. Színész-növendék. — **K. Baba.** 1. Britannia szálló. 2. Rökk Szilárd utca 6. 3. Tavasszal. — **T. S., Kmetty-utca.** Egyelőre nincs kilátás rá. — **Pesti kislány.** Budai Szinkör. — **P. L., Szentes.** Ára K 20. — **D. C.** 1. Ismeretlen. 2. Nem játszik. — **Cz. J., Szeged.** A Film-művészeti Évkönyv kapható a „Színházi Élet” kiadóhivatalában. — **Tarisznyások** — így hívta Szigeti József az első éves színészakadémiai növendékeket.

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR

Budapest, VI., Andrássy-út 6.
100,000-nél több magyar, német, francia, angol könyv

Fűzőjavítások
logócsobban **THERAPIA** fűzőszalonjában
Nagymező-utca 14.

Hölgyfodrászat ondulációval, hajmosás, manikűr, szépségápolás és fagykezelés. Mérsékelt árban, elsőrangú munka, Tanítványok teljes kiképzésre felvétetnek. Cím: **Szántóné, VI., Horn Ede-utca 12. sz.**

Hamis fogakat
Platinát
Ékszeret
Aranyat
Ezüstöt
Cigarettatárcát
Disztárgyakat

legmagasabb napi áron veszek:
GROSS ANTON
VII., József-körút 23. félelem. i.

KÁNTOR ÉS KELEMEN Fűző-szalonia
VII., Erzsébet-körút 56. 1/4.

Uj **SÁRCIPŐK**, sár- és hócipő-javítások
BŐRCIPŐ-TALPALÁS GUMMIVAL
Neumannál, VI., Nagymező-ú. 44.

Fogápolás

Fenyvessi Menyhért

Áll. kép. fogász intézete Budapest, IX., Ráday-ú. 5
(Kálvin-tér mellett) Telefon 111-48. Az intézet
nyitva reggel 9-6-ig. Prospektust díjment, küld

Selyemharisnyáit is
megjavitja félcipőben hordhatóan a
TERÉZVÁROSI HARISNYAJAVÍTÓ
Király-utca 80. (Királyszínházzal szemben.)

NŐI RUHÁKAT

művészelesen alakított modellek szerinti.
FÜREDI BÉLANÉ angol, francia női divatterme.

Kossuth-Lajos-utca 15*

HÁZASSÁG?

Kérje 212-es bizalmas ki-
mutatást megfelelő partiek-
ről adatokkal, arcképpel,
Davidovits Erzsébet-körút 17

Brillánsokat, gyöngyöket, platinát, ékszereket
mindenképp drágábban vesz **SEKELY EMIL** ékszer-
üzlete Budapest, Király-utca 51. Teréztéplommal szem-
ben. Címre tessék figyelni. — Telefon József 105-3a

HAMIS FOGAKAT drb 55 K-ért

veszek és **ékszereket** Wyschograd, Tisza Kálmán-tér 13
Levelezőlap hívásra jövők.

Szabni, varni tanítók

magántanulásra tanköny-
vem kapható, varronőnek **B. GEIGER ETELNÉL**,
tanítónőknek külön tanfolyam **Károly-körút 10. szám**

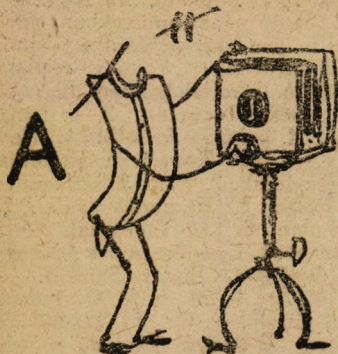
Hajszálakat és minden szépségápolókat, arancókat,
szemölcsöt, szőplőt, pattanást végleg el-
távolító villanykezeléssel **BUCHOLCZ NŐVEREK** kozmetikai
intézete Budapest, Király-ú. 51. 1. 9. Arókrémek és pu-
derekek díszkürté vidéki szétküldése

gondos és lelkiismeretes kezelés mellett készít angol
gyártmányú amerikai kaucukba foglalva, új rendszer
ezerin az alábbi árakon:

Műfogak kaucukba foglalva K 150
„Reform“ syst. műfog . . . . K 250
Aranykorona 22 kar. . . . . K 700

Fogtisztítás, amerikai fogápolás, fehérítés. Ezüst-, ce-
ment- és porcellánplombák mérsékelt áron.

Színházi rejtvény

Megfejtési határidő 1920 január 25.
A megfejtést lapunk 1921. évi 6. számában közöljük.

A megfejtők között a következő díjakat soroljuk ki:

I. díj: Egy doboz „Floris” csokoládé-bonbon

II. díj: Egy kotta

III. díj: Egy fénykép

A Színházi Élet 1921. 2. számában közölt rejtvény helyes megfejtése: „Alarcosbál.”

Helyesen fejtették meg 810-en.

Az első díjat Lázár Bianka (Béla-u. 4. III.), a második díjat Zsiska Sándor (Lehel-u. 21 a.), a harmadik díjat Bányay Hermina (Dembinszky-u. 29.) nyerték meg.

Szerkesztő: INCZE SÁNDOR.
Kiadja a „Színházi Élet” r.-t.

**Arany-, ezüst-, brokát-
és színes selyem-cipő
ujdonságok!**

Lafayette
IV., Váczi-utca 35.

HAJSZÁLAKAT végleg eltávolít BACH MANCI kozmetikai intézete. Mindennemű szépséghibák kezelése, szeplőeltávolítás, ráncok kisimítása, arcgőzölés és arcmasszázs jutányos bérletben. Budapest, VII., Almássy-u. 8.

Brilljánst aranyat, ezüstöt, platínát és ékszer legmagasabb napi árban veszek
SINGER J., Egyetem-utca II. Telefon 124-21.

ANGOL MAGYAR KERESKEDELMI R.-T.
FÉRFI ÉS NŐI CON-
FECTIO OSZTÁLYA

A LONDONI

THE ANGLO-HUNGARIAN CORPORATION LIMITED
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 12.

Telefonon is megrendelheti

AZ UJSÁG-ot

Telefonszámok: József 16-26. József 13-35

POLOSKA, EGÉR- ÉS PATKÁNYIRTÁST

RADIKÁLISAN ESZKÖZÖL

D I T R I C H S T E I N
J. 116-55

Minden szó beiktatása 3 K.
Vastag betűvel . . . . . 6 K

APRÓHIRDETÉSEK

Felvétel: Erzsébet-körút 29
A „Színházi Élet” kiadójában

HÁZTARTÁS

Konyha-edények óriási választékban. Olcsó árakban kaphatók László Kálmán vaskereskedésében, Király Színházzal szemben.

Vesünk, eladunk butort, szőnyeget, zongorát, mindenféle egyes butorokat. Behr, Andrássy-ut 66. Bejárat a Vörösmarty-utcában.

Bárd és Rózsavölgyi karácsonyi zenealbumok beszerezhetők a „Színházi Élet” boltjában.

VEGYES

„Unio” mindent fest, tisztít legszebben, legjobban 6 nap alatt. Gyár-telep VI., Kmetty-utca 15. sz. fiókok a város főbb pontjain.

A Fővárosi színházak, Magyar Könyvtár, Olcsó könyvtár, Modern Könyvtár, Tevan Könyvtár, Athenaeum könyvtár összes eddig megjelent kötetei megszerezhetők a „Színházi Élet”-nél.

Levelezőlap ujdonságok megtekinthetők a „Színházi Élet” könyvesboltjában.

A „Nemzeti Színház” műsorában megjelent összes számok megrendelhetők utánvéttel a „Színházi Életnél”

Nyomta Kultura könyvkiadó és nyomda r.-t. Budapest, V., Visegrádi-utca 3. Telefon 13—31

WIRTH SÁRI
ANDRÁSSY-UTI SZÍNHÁZ: A SZANATORIUM.

[Handwritten signature]

SZÍNHÁZI-ÉLET

PETHEŐ ATILLA ÉS TITKOS JCA
BELVÁROSI SZÍNHÁZ: A BUTA EMBER